

Statistiek der spaar- en leenbanken in Nederland over het jaar

...

<https://hdl.handle.net/1874/423860>

473 CBS 8
31 December 1915.

BIJDRAGEN

TOT DE

NIEUWE VOLGREEKS.

Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

N°. 223.

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland, over het jaar 1913/14.

(Samenvatting der uitkomsten over 1913/14 in vergelijking
met die over 1912/13).

'S-GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
1915.

Gedrukt bij Gebrs. J. & H. van Langenhuysen, 's-Gravenhage.

Publications du Bureau Central de Statistique des Pays-Bas.

(En vente chez BELINFANTE FRÈRES, la Haye.)

Annuaire Statistique du Royaume des Pays-Bas :	
Le Royaume en Europe 1898, 1899 (épuisés), 1900—1912; par année	fl 1,50
Les Colonies 1897—1912; par année	" 0,75
1913	" 0,90
Bulletin semestriel comprenant des chiffres mensuels et autres renseignements périodiques, concer- nant les Pays-Bas et les Colonies. Nouvelle série	
Nos. 1—29 à	" 0,30
It. No. 30	" 0,35
Appendices au bulletin mensuel :	
à N ^o . 2. Natalité et mortalité infantine selon le degré d'aisance dans la ville de Rotterdam.	
à N ^o . 4. Natalité et mortalité infantine selon le	

It. du neuvième recensement au 31 déc. 1909, Vol. I—III, chaque volume	fl 1,—
Appendice vol. I. Densité de la population des communes, des provinces et du Royaume et liste alphabétique des villages, hameaux, sub- divisions des communes, etc., avec indication des communes et provinces auxquelles ils ap- partiennent	" 0,50
Appendice vol. II. Tables de mortalité déduites des données de la période 1900—1909, par Dr. A. J. v. Pasch	" 0,75
Appendice vol. III. Rapport en pourcents de la population totale des personnes appartenant aux villes, aux districts, aux communes	

aperçu des grèves et lock-outs en 1902 (1903). 5 ^{me} et 6 ^{me} livr. (1903), 7 ^{me} , 8 ^{me} , 9 ^{me} et 10 ^{me} livr. (1904), 11 ^{me} , 12 ^{me} et 13 ^{me} livr. (1905), 14 ^{me} , 15 ^{me} et 16 ^{me} livr. (1906); par livr.	" 0,40
Supplément de la 7 ^{me} livr., comprenant un aperçu des grèves et lock-outs en 1903 (1904)	" 0,10
Supplément de la 8 ^{me} livr., comprenant une statistique du jugement des contraventions des lois sur le travail et la sécurité des ouvriers en 1903 (1904)	" 0,10
Revue mensuelle du Bureau Central de Statistique, 1 ^{ère} année (1906) livr. 1—5; par livr.	" 0,10
Supplément de la 2 ^{me} livr., comprenant le bulletin des salaires et de la durée du travail pendant le 1 ^{er} semestre 1906.	" 0,10
2 ^{me} année (1907) livr. 1—12; 3 ^{me} année (1908) livr. 1—12; 4 ^{me} année (1909) livr. 1—12 (avec suppl. de la 4 ^{me} livr., comprenant un aperçu des salaires et des heures du travail des char- pentiers); 5 ^{me} année (1910) livr. 1—12 (avec supplément de la 7 ^{me} livr., comprenant un aperçu des salaires et des heures du travail des maçons et aides-maçons); 6 ^{me} année (1911) livr. 1—12 (avec suppl. de la 7 ^{me} livr., com- prenant un aperçu des salaires et des heures du travail des peintres, stucateurs et blan- chisseurs dans le bâtiment); 7 ^{me} année (1912) livr. 1—12; 8 ^{me} année (1913) livr. 1—12; 9 ^{me} année (1914) livr. 1—12; 10 ^{me} année (1915) livr. 1—11; par livr.	" 0,10
Supplément de la 9 ^{me} livr. (1907), 10 ^{me} livr. (1908), 10 ^{me} livr. (1909), 11 ^{me} livr. (1910), 12 ^{me} livr. (1911), 12 ^{me} livr. (1912), comprenant le bulletin des salaires et de la durée du travail resp. pen- dant année 1906, 1907, 1908, 1909, 1910, 1911; par livr.	" 0,10
Supplément de la 1 ^{ère} livr. (1915), comprenant un aperçu des salaires minima des ouvriers adultes et du maximum de la durée du travail dans les travaux publics mis en adjudication par les municipalités et par les gouverne- ments provinciaux	" 0,10

DONNÉES DE LA STATISTIQUE DES PAYS-BAS. (Nouvelle Série.)

Aperçu sur la Hollande par M. D'ALPHONSE (Quelques chapitres de l')	fl 3,50
Histoire de la Statistique dans le Royaume des Pays-Bas (épuisée)	" 2,50
Statistique de la population.	
Résultats du huitième recensement général de la population du Royaume des Pays-Bas au 31 décembre 1899 (à l'exception du dénom- brement professionnel et de la Statistique des habitations). Vol. 1—12; chaque volume . . .	" 1,—

ment général de la population du Royaume des Pays-Bas du 31 déc. 1899 et du dénombrement des professions et des demeures habitées.	
Livraison I. Résultats du dénombrement de la population proprement dit.	" 1,—
Livraison II. Résultats du dénombrement des professions et des demeures habitées	" 1,—
Introduction des résultats du neuvième recen- sement général de la population du 31 déc. 1909 et du dénombrement des professions et des habitations	" 1,—
Statistique du mouvement de la population des Pays-Bas 1900—1912 (1904 épuisée); par année. 1913, 1914; par année.	" 0,40 " 0,50
Statistique de la mortalité d'après l'âge et les causes de décès 1901—1912; (1910 épuisée); par année.	" 0,75
1913; par année.	" 0,90
Statistique de la mortalité (hommes) d'après la profession, l'âge et les causes de décès pen- dant les années 1896—1903.	" 0,50
Statistique de la mortalité d'après l'âge et les causes de décès. Suppl. 1901—1904	" 0,50
Statistique des bibliothèques.	
Statistique des bibliothèques publiques et des bibliothèques populaires 1908.	" 0,25
Statistique des faillites.	
Statistique des faillites dans les Pays-Bas 1902— 1912; par année.	" 0,50
1913	" 0,60
Statistique financière.	
Statistique des voies et moyens du Royaume des Pays-Bas en Europe 1903, 1904, 1905/1906, 1907—1912; par volume.	" 1,—
It. 1913.	" 1,25
Statistique des finances des communes 1896— 1899; 1900—1911 (comprenant aussi une sta- tistique des finances des provinces); par année 1912	" 0,75 " 0,90
Statistique des institutions de prévoyance dans les Pays-Bas 1898—1906, 1907/1908, 1908/1909, 1909/1910, 1910/1911, 1911/1912; par année. . .	" 1,25
1912/1913, 1913/1914;	" 0,50
Statistique des hypothèques, 1901—1907 et 1908— 1912; par volume	" 0,50
Statistique judiciaire et pénitentiaire.	
Statistique judiciaire du Royaume des Pays-Bas 1900—1910; par année	" 1,—
Statistique criminelle du Royaume des Pays-Bas 1900—1904; par année	" 2,—
1905—1912; par année	" 1,50
1913	" 0,75
Etudes d'étiologie criminelle; N ^o . 1. Les attentats aux moeurs; N ^o . 2. La délinquance sénile; par livr.	" 0,25
Statistique pénitentiaire 1900—1912; par année Item 1913	" 1,— " 1,20

CBS 8

BIJDRAGEN

TOT DE

STATISTIEK VAN NEDERLAND.

NIEUWE VOLGREEKS.

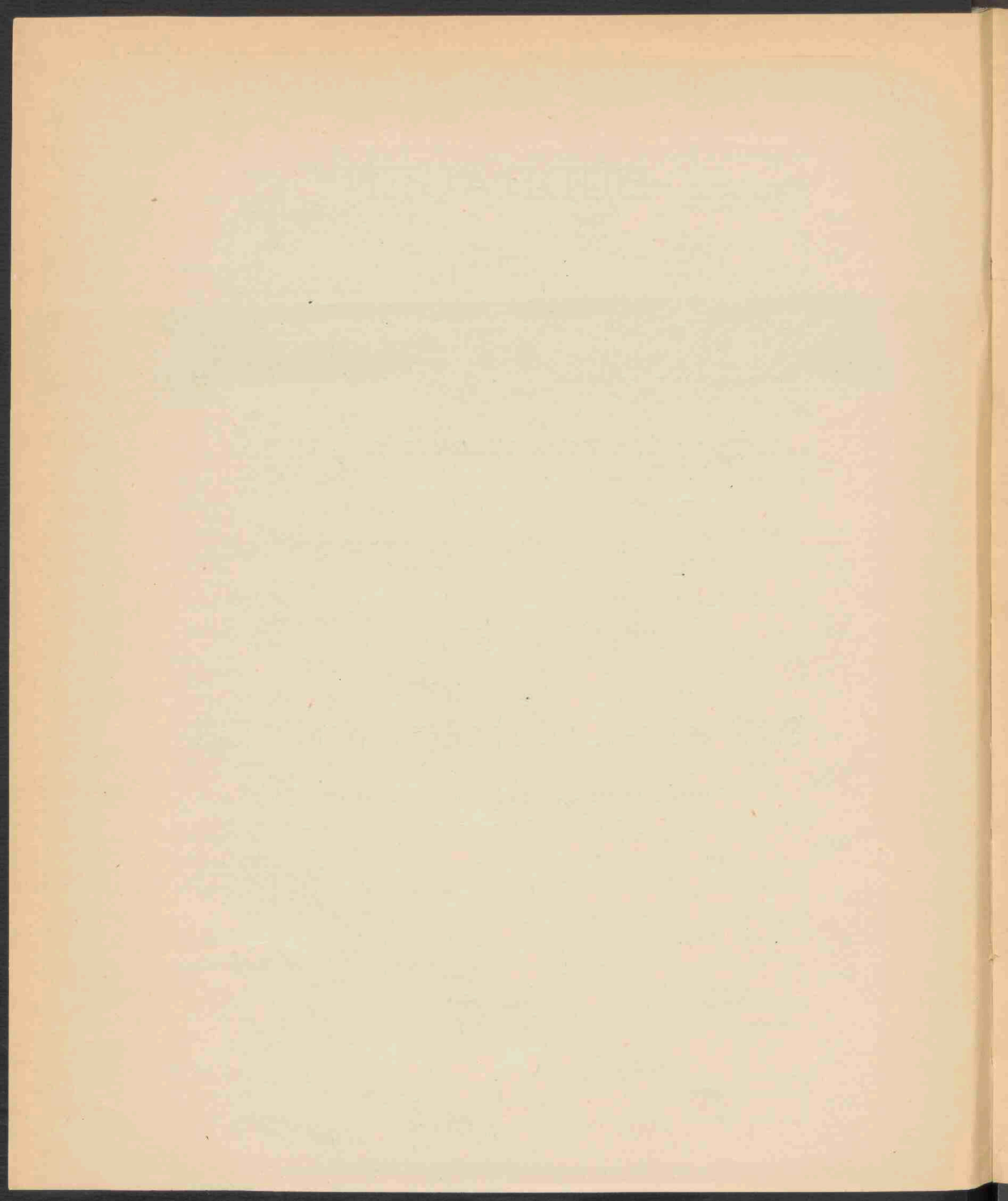
Uitgegeven door het Centraal Bureau voor de Statistiek.

N°. 223.

Statistiek der Spaar- en Leenbanken in Nederland, over het jaar 1913/14.

(Samenvatting der uitkomsten over 1913/14 in vergelijking met die over 1912/13).

'S-GRAVENHAGE,
GEBR. BELINFANTE.
1915.

VOORBERICHT.

Vermits de tijdsomstandigheden nog steeds zuinigheid noodig maakten, wordt van den jaargang 1913/1914 ¹⁾ van de Statistiek der Spaar- en Leenbanken alleen de samenvatting der uitkomsten over 1913 in vergelijking met die over 1912 gepubliceerd.

De copie der tabellen blijft echter bewaard en is ter beschikking van wetenschappelijke onderzoekers.

Evenals het vorige jaar is aan staat 8 der uitkomsten de kolom toegevoegd waarin de gemiddelde rentetax is berekend, gekweekt uit de totale belegging.

Deze berekening, die aan het Bureau is gemaakt van de voornaamste banken, welke nauwkeurige opgaven verstrekt hebben van de gemiddelde rentetax van de beleggingen van verschillenden aard, is op de volgende wijze geschied.

De gemiddelde rentetax is gedeeld op de rente verkregen uit elk onderdeel waardoor men verkrijgt het gemiddelde belegde kapitaal. Deze gemiddelde belegde kapitalen zijn te zamen gevoegd en gedeeld op het totaal bedrag der rente, zoodat men dan verkrijgt het gemiddeld percentage van alle beleggingen.

Voorts is achter de samenvatting der uitkomsten van de Spaarbanken eene opgave toegevoegd van het gemiddelde saldo te goed per inwoner en per boekje van de voornaamste staten der wereld, voor zoover althans daaromtrent gegevens beschikbaar waren, in vergelijking met Nederland.

Aan de samenstelling van dezen jaargang is mede gewerkt door 295 Spaarbanken, 883 Boerenleenbanken, 28 Spaarkassen, 82 Hulpbanken en 17 Banken van Leening, in het geheel dus door 1305 instellingen; voor den vorigen jaargang waren deze cijfers respectievelijk 292, 880, 28, 82, 17 en 1249. Uit deze getallen blijkt, dat het aantal medewerkende Spaarbanken is gestegen met 3, de Boerenleenbanken met 53, terwijl het aantal Spaarkassen, Hulpbanken en Banken van Leening stationnair bleef.

Het aantal niet medewerkende Boerenleenbanken bedraagt 3; dit aantal bestaat uit 2 zelfstandig werkende Boerenleenbanken, waarvan na herhaalde aanvraag, geen opgaven inkwamen en 1 bank, die, hoewel in het Algemeen Register voorkomende, voor dezen jaargang wegens den korten duur van haar bestaan nog geen gegevens kon verstrekken;

¹⁾ Deze jaargang omvat de instellingen, waarvan het boekjaar geëindigd is op eenigen datum, liggende tusschen 1 Juli 1913 en 30 Juni 1914; eenvoudigheidshalve wordt in de publicatie gesproken over het jaar 1913 waar eigenlijk 1913/1914 bedoeld wordt.

van alle banken aangesloten bij de Centrale Banken te Eindhoven, Utrecht en Alkmaar zijn gegevens ontvangen, dank zij de welwillende medewerking ondervonden van de administratie en inspectie dezer banken.

Hieronder volgt het saldo te goed der inleggers over:

	1912	1913
bij de particuliere Spaarbanken	f 123 703 274,—	f 129 751 441,—
bij de Rijkspostspaarbank	„ 176 656 811,—	„ 183 791 105,—
bij de Boerenleenbanken	„ 44 901 950,—	„ 52 182 567,—
Totaal	f 345 262 035,—	f 365 725 113,—
alzo eene vermeerdering van	„ 20 463 078,—	

's-GRAVENHAGE, 20 December 1915.

De Directeur van het Centraal Bureau voor de Statistiek,

H. W. METHORST.

Samenvatting der Uitkomsten van de Statistiek over 1913 in vergelijking met die over 1912.

I. SPAARBANKEN.

Voor den jaargang 1913 zijn gegevens ontvangen van 295 Spaarbanken, die aan het einde van het boekjaar op 2 158 556 boekjes f 313 542 546,42 verschuldigd waren, terwijl voor den vorigen jaargang van 292 Spaarbanken inlichtingen ontvangen waren, met een saldo tegoed der inleggers ad f 300 360 084,49 op 2 101 173 boekjes.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de volgende 3 Spaarbanken, die in 1912 wel meewerkten: Spaarbank van het Departement Vollenhove der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Vollenhove (Stad)*.

Stuiversspaarbank te *Groningen*.

Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Hoogeveen*.

Van de volgende 2 Spaarbanken, die voor 1912 geen opgaven hadden ingezonden, zijn voor 1913 gegevens ontvangen, n.l.:

Spaarbank van het Departement Bellingwolde der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Bellingwolde*.

Nutsspaarbank te *Oude-Pekela*.

De navolgende 6 Spaarbanken komen dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voor, doch hebben geen opgaven ingezonden:

Spaarbank „St. Michaël” te *St. Michielsgestel*.

Patronaatsspaarbank te *Beek (Gemeente Ubbergen)*.

Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Schoonhoven*.

Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Amsterdam*.

Nutsspaarbank te *IJpendam*.

Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Utrecht*.

Van de 4 hieronder genoemde Spaarbanken, die dit jaar eveneens voor het eerst in het Algemeen Register voorkomen, zijn echter wel opgaven ingekomen, n.l.:

Nutsspaarbank te *Den Burg (Gemeente Texel)*.

Nutsspaarbank te *Wolphaartsdijk*.

Vereeniging Spaarbank te *Bierum*.

Nutsspaarbank te *Hoogkerk*.

Dit jaar komen de navolgende 5 Spaarbanken niet meer in het Algemeen Register voor:

Schoolspaarbank te *Winssen* (Gemeente Ewijk).

Spaar- Inleg- en Voorschotbank van Eibergen, Neede e. o. te *Eibergen*.

Nutsspaarbank te *Schermerhorn*.

Coöperatieve Voorschot- en Spaarbank te *Oosterwolde* (Gemeente Ooststellingwerf).

Nuts Crediet- en Spaarbank „de Volksbank” te *Winschoten*.

Ook thans zijn, ter bevordering eener juiste vergelijking, in deze inleiding doorlopend, zoowel bij de Spaarbanken als bij de overige instellingen, in dit werk behandeld, dus ook bij de Boerenleenbanken, Spaarkassen, Hulpbanken en Banken van Leening, alle instellingen geëlimineerd, die niet in beide jaren opgaven verstrekt hebben, tenzij opheffing of oprichting de oorzaak daarvan was.

Bij de overige Spaarbanken bleek het saldo tegoed der inleggers op 1 Januari 1912 en op 1 Januari en 31 December 1913 achtereenvolgens te hebben bedragen f 289 325 427,—, f 300 176 319,— en f 313 029 834,— en is dit derhalve toegenomen met respectievelijk 3,75 en 4,28 pCt.

In het geheel vertoont de Inleggersrekening voor:

1.	Aantal en bedrag der inlagen.	1912	1913	Toeneming sedert 1912 in percenten.
		259 instellingen.	263 instellingen.	
	Aantal inlagen gedurende het boekjaar	2 843 637	3 002 279	5,58
	„ uitbetalingen gedurende het boekjaar	1 489 675	1 536 585	3,15
	„ boekjes in omloop aan het einde van het boekjaar	2 098 173	2 159 508	2,92
	Bedrag van het tegoed der inleggers aan het begin van het boekjaar	f 289 325 427	1) f 300 176 319	3,75
	„ der inlagen (zonder rente)	127 591 786	184 511 786	5,42
	„ „ aan inleggers toegekende rente	8 000 095	8 332 547	4,16
	„ „ uitbetalingen (uitbetaalde rente inbegrepen)	124 733 325	129 990 818	4,31
	„ van het tegoed der inleggers, rente inbegrepen, aan het einde van het boekjaar	1) 300 183 983	313 029 834	4,28

Voor de Kapitaalrekening zijn evenals vorig jaar door 270 Spaarbanken gegevens verstrekt. De staatjes 2 en 3 geven een overzicht van de Actieven en Passieven en van de verhoudingen tusschen de desbetreffende cijfers voor 1912 en die voor 1913 bij de in beide jaargangen voorkomende instellingen.

Tevens blijkt daaruit, hoe op het einde van het jaar de actieven en passieven percentsgewijze samengesteld waren:

2.	ACTIEVEN.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1912 in percenten.
		1912.	1913	1912.	1913.	
		259 instellingen.	263 instellingen.			
	Effecten	f 231 283 973	f 239 502 562	69,51	69,04	3,55
	Kantoormeubelen e. d	40 969	47 314	0,01	0,01	15,49
	Onroerende eigendommen	2 708 994	3 239 002	0,82	0,93	19,20
	Hypotheken	41 332 034	43 035 656	12,42	12,40	4,12
	Prolongatiën	35 607 071	33 532 488	10,70	11,12	8,36
	Andera voorschotten	5 232 819	4 221 952	1,57	1,22	— 19,32
	Gelden in handen van derden	3 152 837	3 226 498	0,95	0,93	2,34
	Gelden in kas	2 970 655	3 412 345	0,89	0,98	14,87
	Tekort (verlies).	10 391 083	11 675 734	3,13	3,37	12,36
	Totaal	f 332 720 435	f 346 933 451	100,—	100,—	4,27

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen, vindt zijn oorsprong in fouten, die, in vorige opgaven van de Spaarbanken ontvangen, voorkomen en, hoewel verbetering voor den betreffenden jaargang, ondanks met de besturen der instelling gevoerde correspondentie, onmogelijk bleek, thans hersteld zijn.

3. P A S S I E V E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
Tegoed der inleggers	f 297 082 911	f 309 831 121	89,29	89,31	4,29
Bedrag van de reserves	16 145 394	15 450 672	4,85	4,45	— 4,30
Overige crediteuren	19 492 130	21 651 658	5,86	6,24	11,08
Totaal	f 332 720 435	f 346 933 451	100,—	100,—	4,27

Voor de Winst- en Verliesrekening zijn in 1913 van 220 Spaarbanken, tegen 225 in 1912 gegevens ontvangen. Uit de Verzamelstaten blijkt, dat de baten en lasten, bij de in beide jaargangen voorkomende met de in 1913 voor het eerst vermelde instellingen en haar percentsgewijze samenstellingen zijn geweest, als in tabellen 4 en 5 aangetoond wordt:

4. B A T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in procenten.
	1912. 212 instellingen.	1913. 215 instellingen.	1912.	1913.	
Renten van effecten, hypothecken, enz.	f 11 630 702	f 12 362 980	91,93	96,97	6,30
Huren van onroerende eigendommen	55 878	61 506	0,44	0,48	10,23
Waardevermeerdering van effecten door koersverschil	5 797	21 067	0,05	0,19	315,16
Winst bij verkoop van effecten	159 768	201 580	1,26	1,58	26,17
Baten uit anderen hoofde	799 624	99 793	6,32	0,78	— 87,52
Totaal	f 12 651 769	f 12 750 016	100,—	100,—	0,78

5. L A S T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
Aan inleggers toegekende rente	f 7 714 150	f 8 018 631	48,65	55,61	3,95
Administratiekosten	1 310 259	1 422 494	8,30	9,87	8,07
Waardevermindering van effecten door koersverschil	5 958 671	3 917 493	37,58	27,17	— 34,26
Verlies bij verkoop van effecten	2 025	32 536	0,01	0,23	1506,72
Lasten uit anderen hoofde	566 450	1 027 435	5,46	7,12	18,58
Totaal	f 15 857 555	f 14 418 589	100,—	100,—	— 9,07

Voor de Kapitaalrekening waren in 1913 geen gegevens verstrekt door 25 Spaarbanken, welke die wel voor de Inleggersrekening ingezonden hadden; deze 25 Spaarbanken waren op het einde van 1913 op 10 723 boekjes f 2 250 379,88^s verschuldigd.

Voor de Winst- en Verliesrekening waren in 1913 geen gegevens verstrekt door 75 instellingen, welke die voor de Inleggersrekening wel ingezonden hadden; deze 75 Spaarbanken waren op het einde van 1913 op 38 640 boekjes f 10 657 417,31^s verschuldigd.

270 Spaarbanken met een totaal bedrag tegoed der inleggers op het einde van het jaar ad f 311 292 166,53^s hebben voor dezen jaargang opgaven verstrekt nopens den aard der beleggingen

harer kapitalen. In den vorigen jaargang waren eveneens door 270 Spaarbanken zulke opgaven ingezonden, met een saldo tegoed der inleggers op het einde van het jaar ad f 297 954 549,11⁵.

6. Aard der Beleggingen.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1912 in percenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	244 instellingen.	248 instellingen.			
Staatsschuld:					
ten laste van Nederland	f 101 545 275	f 102 988 961	33,33	32,47	1,42
„ „ „ andere landen	7 452 782	8 192 806	2,45	2,58	9,92
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen:					
in Nederland	58 579 278	61 400 457	19,23	19,36	4,82
„ andere landen	1 426 484	1 699 562	0,47	0,54	19,14
Aandeelen:					
binnenlandsche	1 100 506	1 100 558	0,36	0,35	—
buitenlandsche	271 593	193 999	0,09	0,06	— 23,57
Obligatiën en pandbrieven:					
binnenlandsche	42 207 152	45 829 233	13,85	14,45	8,58
buitenlandsche	7 551 564	8 665 014	2,48	2,73	14,74
Hypotheken	40 781 255	41 441 300	13,33	13,06	1,62
Prolongatiën	35 515 796	38 471 163	11,65	12,13	8,32
Belegging van anderen aard	8 255 450	7 210 425	2,71	2,27	— 12,66
Totaal	f 304 687 165	f 317 192 978	100,—	100,—	4,10

Tabel 6 toont, hoe de Spaarbanken de haar toevertrouwde gelden, naar de verschillende groepen van beleggingen verdeeld, belegd hebben en tevens blijkt eruit in percenten, welk aandeel voor rekening van elke groep komt.

Naar dezelfde groepen verdeeld bedroegen de gekweekte rentebedragen in totaal en in percenten :

7. Renten gekweekt uit:	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1912 in percenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	244 instellingen.	248 instellingen.			
Staatsschuld:					
ten laste van Nederland	f 3 765 672	f 3 855 501	34,66	33,72	2,39
„ „ „ andere landen	254 003	250 937	2,34	2,19	— 1,21
Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen:					
in Nederland	2 044 632	2 122 726	18,82	18,56	3,82
„ andere landen	53 277	52 779	0,49	0,46	— 0,93
Aandeelen:					
binnenlandsche	36 364	41 158	0,33	0,36	13,18
buitenlandsche	9 603	7 553	0,09	0,07	— 21,35
Obligatiën en pandbrieven:					
binnenlandsche	1 421 239	1 551 072	13,08	13,56	9,14
buitenlandsche	310 353	301 556	2,86	2,64	— 2,83
Hypotheken	1 428 983	1 536 400	13,15	13,44	7,52
Prolongatiën	1 366 420	1 553 348	12,57	13,59	13,68
Belegging van anderen aard	174 548	160 795	1,61	1,41	— 7,88
Totaal	f 10 865 094	f 11 433 825	100,—	100,—	5,23

Uit de ontvangen opgaven nopens de gemiddelde rentetax in pCt. gekweekt met de verschillende categorieën van beleggingen, is, voor zooveel betreft de spaarbanken, welke op 31 December 1913 een saldo tegoed hadden van een half millioen gulden of meer, en aan deze statistiek hebben medegewerkt, het in Tabel 8 vermelde samenvattend overzicht bewerkt. Totaliseering dezer gegevens is uit den aard der zaak niet mogelijk.

8.	N A A M DER G E M E E N T E.	No. der instelling in het Algemeen Register.	R E N T E T Y P E G E K W E E K T U I T :											
			Staatsschuld ten laste van		Schuldbrieven ten laste van publiekrechtelijke lichamen (provincien, gemeenten, water- schappen) in		Effecten van anderen aard.				Hypo- theken.	Prolon- gatie.	Anderen hoofde.	De totale beleg- ging.
							Aandeelen.		Obligatiën en pandbrieven.					
			Neder- land.	Andere landen.	Neder- land	Andere landen.	Binnen- landsch.	Buiten- landsch.	Binnen- landsch	Buiten- landsch.				
Rijkspostspaarbank.	556	3,80	—	3,80	—	—	—	3,79	—	—	4,07	—	3,83	
Spaarbank v/h Nederl. Onderw.-Genootschap	557	—	—	3,37	—	—	—	3,2	—	4,2	4,03	6,92	3,852	
's-Hertogenbosch	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Tilburg	152	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
"	153	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Arnhem	189	3,79	3,98	3,83	—	—	—	3,90	4,30	4,08	4,03	5,03	3,95	
Barneveld	210	3,7	3,6	3,8	4,4	3	—	4,4	4,4	4	3,8	3,5	4,066	
Borculo	223	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Lochem	299	3,9	—	3,7	—	5,5	—	4,2	3,1	4,2	5,5	4,5	4,265	
Nijmegen	306	3,76	4,40	3,72	4,52	—	—	4,11	4,23	4,2	4,11	4,1	4,148	
Tiel	326	2,75	—	4	—	5	—	3,5	—	4	—	—	3,676	
Zutphen	354	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
's-Gravenhage	359	—	—	—	—	3,91	—	—	—	1,33	4	4,51	3,996	
"	361	—	—	—	—	—	—	—	—	5	—	—	—	
Delft	397	—	4,68	3,98	4,3	5,04	—	4,35	4,41	4,46	4,75	—	4,373	
Dordrecht	402	3,79	4,70	3,81	—	—	—	4,22	4,47	4,10	3,38	—	4,231	
Gorinchem	407	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Gouda	411	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Leiden	444	—	—	—	—	4,1	—	—	—	4,1	4,09	4,1	4,099	
Nieuw-Lekkerland	455	—	4,5	4	—	—	—	4,25	4,5	4	3,875	4	4,134	
Noordwijk	479	—	—	—	—	4,5	—	—	—	4,25	—	4,75	4,431	
Rotterdam	501	3,9	3,99	3,9	4,16	—	—	3,9	4,15	3,75	3,3	3,95	3,90	
Rijnsaterwoude	506	3,72	4,66	—	—	—	—	4,44	—	4,23	4,8	4,75	4,331	
Schiedam	511	3,8	—	3,8	—	—	—	—	—	4,35	4,08	—	4,219	
Vlaardingén	534	3	3,9	3,8	—	—	—	3,4	3,9	4,3	4,2	—	—	
Amsterdam	558	3,6758	4,2179	3,7956	4,3456	—	—	3,9703	4,2697	4,1875	4,0082	3,1154	3,985	
Haarlem	574	—	—	3,84	—	—	—	4,12	4,22	4,35	4,085	5	4,189	
Alkmaar	590	3,82	4,97	4,04	4,42	—	—	4,43	4,76	4,32	—	4,17	4,435	
Beemster	605	—	—	4	—	—	—	—	—	4,09	—	4,21	4,11	
Krommenie	675	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zaandam	770	—	—	3,75	—	3,75	—	—	—	4,2	4,1	—	4,085	
Middelburg	781	3,87	—	3,99	—	—	—	3,98	—	4,25	3,53	2,16	3,833	
Zierikzee	825	3,826	—	4,03	3,86	—	—	4,575	4,40	4	—	—	4,152	
Utrecht	828	3,86	4,28	4,20	4,31	5,27	5,15	4,25	4,41	4,03	—	0,89	4,10	
Leeuwarden	887	3,85	4,43	4,05	—	—	—	4,18	—	4,09	3,79	—	4,148	
Harlingen	931	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Idaarderadeel	943	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Zwolle	1020	—	—	—	—	—	—	3,967	—	—	—	—	3,967	
Almelo	1026	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Deventer	1043	3,876	4,559	3,665	4,168	—	—	4,037	4,330	4,077	—	3	4,086	
Kampen	1070	3,85	4,39	4,04	4,19	—	—	4,27	4,39	4,19	4,70	3,75	4,179	
Groningen	1108	3,88	4,40	3,89	4,17	5	—	4,22	4,40	4,20	—	6,93	—	
Appingedam	1123	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
"	1124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hoogezand	1155	—	—	4,08	—	—	—	4,12	—	—	—	—	—	
Loppersum	1165	—	—	4,000	—	—	—	4,004	4,8	4,2	—	4	4,190	
Wildervank	1223	—	4,5	—	—	—	—	4,5	—	4,25	—	—	4,233	
Maastricht	1298	3,8	4,42	3,92	4,23	—	—	4,22	4,51	4,28	—	3,5	4,11	
Venlo	1406	—	4,2	4,33	4	—	—	4,11	4,3	4,31	—	3	4,250	

De 295 Spaarbanken, die voor dezen jaargang van de statistiek gegevens verschaft hebben, waren gezamenlijk verschuldigd aan de inleggers op het einde van het jaar f 313 542 546,42, waarvan komt ten laste van de Rijkspostspaarbank met 1537 kantoren f 183 791 105,19^s en ten laste van de overige Spaarbanken f 129 751 441,22^s.

Einde 1912 was de Rijkspostspaarbank met 1525 kantoren f 176 656 810,65 en waren de overige 291 Spaarbanken f 123 703 273,84 aan hare respectieve inleggers verschuldigd.

Einde 1912 waren bij de Rijkspostspaarbank in omloop 1 607 016, bij de overige Spaarbanken 494 157 en in het geheel 2 101 173 boekjes. Einde 1913 waren deze getallen achtereenvolgens 1 648 720, 509 836 en 2 158 556. Einde 1912 was er één spaarbankboekje op de 2,91 inwoners en einde 1913 één op de 2,96 inwoners.

De aantallen boekjes waren naar de grootte van het tegoed als volgt verdeeld:

9. Boekjes met een tegoed:	1912.			1913.		
	Rijkspost- spaarbank.	Overige Sparbanken.	Totaal.	Rijkspost- spaarbank.	Overige Sparbanken.	Totaal.
	1525 kantoren.	283 instellingen.		1537 kantoren.	267 instellingen.	
Van minder dan f 1,—	478 933	80 416	559 349	485 246	83 470	568 716
„ f 1,— tot beneden f 10,—	351 503	81 441	432 944	358 402	85 248	443 650
„ „ 10,— „ „ „ 100,—	395 149	120 946	516 095	409 097	122 524	531 621
„ „ 100,— „ „ „ 1000,—	1) 374 692	140 044	514 736	1) 388 816	144 432	533 248
„ „ 1000,— en hooger	6 739	26 872	33 611	7 159	30 535	37 694
Totaal	1 607 016	449 719	2 056 735	1 648 720	466 209	2 114 929

Tabel 10 toont in elk der jaren 1912 en 1913 de percentsgewijze verdeling der spaarbankboekjes naar de grootte van het tegoed en voorts de toeneming der aantallen boekjes in procenten in elke groep sedert 1912.

10. Boekjes met een tegoed:	Samenstelling in procenten.						Toeneming sedert 1912 in procenten.		
	1912.			1913.					
	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spar- banken.	Totaal.	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spar- banken.	Totaal.	Rijks- post- spaar- bank.	Overige Spar- banken.	Totaal.
Van minder dan f 1,—	29,80	17,88	27,20	29,43	17,90	26,89	1,32	3,80	1,67
„ f 1,— tot beneden f 10,—	21,87	18,11	21,05	21,74	18,29	20,98	1,96	4,67	2,47
„ „ 10,— „ „ „ 100,—	24,59	26,89	25,09	24,81	26,28	25,14	3,53	1,30	3,01
„ „ 100,— „ „ „ 1000,—	23,32	31,14	25,03	23,58	30,98	25,21	3,77	3,13	3,60
„ „ 1000,— en hooger	0,42	5,93	1,63	0,44	6,55	1,78	6,23	13,63	12,15
Totaal	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	100,—	2,60	3,67	2,33

1) In dit aantal is begrepen een klein aantal boekjes met een tegoed van f 1001,— tot f 1200,—.

De cijfers doen zien, dat zoowel bij de Rijkspostspaarbank als bij de overige Spaarbanken de saldo's van f 1000,— en hooger, het sterkst zijn toegenomen.

Het gemiddeld tegoed bedroeg:

11. In het jaar.	Rijkspostspaarbank.		Overige Spaarbanken.		Totaal.	
	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.	Per hoofd der bevolking.	Per boekje.
1912	f 28,89	f 109,93	f 20,28	f 250,33	f 40,12	f 142,95
1913	„ 29,58	„ 111,48	„ 20,89	„ 254,50	„ 50,47	„ 145,26

Derhalve zijn deze bedragen sedert 1912 toegenomen in percenten met:

12.	2,35	1,41	3,26	1,67	2,75	1,62
-----	------	------	------	------	------	------

Voor de beroepsstatistiek zijn door 131 Spaarbanken de beroepen aangegeven van 159 608 nieuwe inleggers, waarvan 131 420 nieuwe inleggers zijn van de Rijkspostspaarbank, en 28 188 van de overige Spaarbanken.

Tabel 13 geeft een overzicht van de uitkomsten dezer beroepsstatistiek in totaal en in percenten over de jaren 1912 en 1913.

13. Klasse.	Inleggers, werkzaam in of behorende tot:	In totaal.				In percenten.				Toe- respect. afnemings sedert 1912 in percenten.	
		1912.		1913.		1912.		1913.			
		Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.	Inleggers.	Kostwinners van minderjarige inleggers.		
I—XVII	Nijverheidsbedrijven	28 786	18 326	29 729	17 686	29,28	35,67	28,78	33,48	3,28	— 3,49
XVIII—XIX	Landbouw, visscherij en jacht	8 579	7 059	8 878	7 338	8,73	13,76	8,59	13,89	3,43	3,81
XX—XXIII	Handel	20 654	15 702	21 928	15 254	21,01	30,57	21,22	28,88	6,17	— 2,85
XXIV—XXVI en XXIX—XXXIII	Vrije beroepen, onderwijs, ambten, of bedieningen	9 880	5 091	11 033	5 631	10,05	9,91	10,68	10,66	11,67	10,61
XXVII, XXVIII en XXXIV	Personen, huiselijke diensten verrichtende, losse werklieden, gepensioneerden en personen zonder beroep	28 911	5 183	30 273	6 909	29,40	10,09	29,30	13,09	4,71	33,30
	Vereenigingen	1 505	—	1 476	—	1,53	—	1,43	—	— 1,93	—
	Totaal	98 915	51 371	103 812	52 818	100,—	100,—	100,—	100,—	5,08	2,82

Tabel 13^a geeft een overzicht van het gemiddelde saldo te goed per inwoner en per boekje van de voornaamste landen der wereld, voor zoover althans daaromtrent gegevens beschikbaar waren in vergelijking met Nederland.

13 ^a L A N D.	Jaar.	Inwoners.	Boekjes.	Saldo te goed.	Per inwoner.	Per boekje.	AAN- MERRINGEN.
Australië . . .	1912	4 733 359	1 736 004	f 816 872 692,—	f 172,58	f 470,55	
Beieren . . .	1911	6 025 020	—	397 784 222,—	57,44	—	
" . . .	1912	—	1 113 311	397 837 799,—	—	357,35	
" . . .	1913	7 064 925	1 148 006	420 310 970,—	59,49	366,12	
België . . .	1912	7 571 387	3 013 296	508 570 283,—	67,17	163,78	
Bulgarije . . .	1910	4 329 108	280 775	27 826 732,—	6,43	99,11	
" . . .	1912	4 432 427	340 315	30 263 387,—	6,83	88,93	
Canada . . .	1912	7 467 000	—	710 275 802,—	95,12	—	Aantal boekjes niet bekend.
Chili . . .	1910	3 415 060	298 018	53 057 567,—	24,32	273,70	
Denemarken . .	1/4 1911—31/3 1912	2 800 000	1 376 766	546 044 876,—	195,02	396,61	
" . . .	1/4 1912—31/3 1913	2 830 000	1 367 554	574 072 618,—	202,85	419,78	
Duitschland . .	1912	66 146 000	22 979 254	11 120 157 927,—	168,12	483,92	
" . . .	1913	66 978 000	23 871 657	11 720 861 700,—	175,—	400,99	
Egypte . . .	1912	12 170 000	273 316	12 657 978,—	1,04	46,31	
" . . .	1913	12 355 000	291 640	14 462 856,—	1,17	49,59	
Finland . . .	1911	3 155 000	66 002	10 232 677,—	3,24	155,03	
" . . .	1912	3 196 700	67 880	10 982 271,—	3,44	161,79	
Frankrijk . . .	1911	39 601 509	14 382 255	2 701 280 364,—	68,21	187,82	
" . . .	1912	39 660 000	14 734 630	2 739 860 058,—	69,03	185,95	
Groot-Britannië en Ierland . .	1912	45 662 646	14 621 201	2 878 179 995,—	63,03	196,85	
" . . .	1913	46 026 483	15 110 435	2 946 385 742,—	64,02	194,99	
Hongarije . . .	1911	21 030 104	2 719 905	1 999 343 776,—	95,07	733,76	
Italië . . .	1912	35 026 486	8 093 199	2 145 073 490,—	61,24	265,05	
Japan . . .	1910	50 984 844	—	382 008 033,—	7,49	—	
" . . .	1912	—	20 996 400	451 020 517,—	—	21,48	
Nederland . . .	1912	6 114 302	2 200 325	345 262 035,—	56,47	156,91	
" . . .	1913	6 212 697	2 271 532	365 725 113,—	58,87	161,—	
Noorwegen . . .	1912	2 427 331	1 073 704	385 837 167,—	158,96	357,69	
" . . .	1913	2 450 780	1 136 262	412 555 364,—	168,34	363,08	
Oostenrijk . . .	1911	28 763 214	4 335 064	3 205 979 717,—	111,46	731,11	
Pruissen . . .	1910	40 165 219	—	7 046 719 687,—	175,44	—	
" . . .	1912	41 074 671	13 819 834	7 401 322 634,—	180,19	535,56	
" . . .	1913	—	14 417 642	7 805 137 840,—	—	541,36	
Rumenië . . .	1909/1910	6 966 002	218 690	29 505 225,—	4,24	134,92	
Rusland . . .	1911	167 920 000	7 949 735	1 938 225 000,—	11,83	243,81	
Saksen . . .	1910	4 806 661	—	1 078 551 443,—	224,39	—	
" . . .	1912	—	3 357 739	1 118 393 682,—	—	333,08	
" . . .	1913	4 934 500	3 437 807	1 163 322 759,—	235,75	338,39	
Ver. Staten van Noord-Amerika	1912	95 410 503	10 010 304	11 218 582 678,—	117,58	1 120,70	
" . . .	1913	97 028 497	10 766 936	11 913 057 957,—	122,78	1 106,45	
Wurtemberg . .	1910	2 437 574	—	330 561 756,—	135,61	—	
" . . .	1912	—	811 155	348 036 197,—	—	429,12	
" . . .	1913	2 503 000	841 511	372 855 440,—	148,96	443,08	
Zweden . . .	1912	5 404 000	2 233 697	647 327 843,—	115,51	289,80	
" . . .	1913	5 638 583	2 295 948	680 462 875,—	120,68	296,38	
Zwitserland . .	1903	3 647 479	1 899 332	755 319 901,—	207,08	397,68	

De gegevens zijn ontleend:

voor Australië,	Bevolking uit: „Population and Vital Statistics”. Saldo te goed en boekjes uit: „Official Year Book of the Commonwealth of Australia”.
„ Beieren,	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für das Königreich Bayern”. saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ België	uit: „Annuaire statistique de la Belgique”.
„ Bulgarije	„ „Annuaire statistique du Royaume de Bulgarie”.
„ Canada	„ „The Canada Year Book”.
„ Chili	„ „Anuario estadístico de la republica de Chile”.
„ Denemarken	„ „Statistisk Aarbog”.
„ Duitschland	„ „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Egypte	„ „Annuaire statistique de l’Egypte”.
„ Finland	„ „Statistisk Årsbok för Finland”.
„ Frankrijk	„ „Annuaire statistique de la France”.
„ Groot-Britannië en Ierland	„ „Statistical Abstract for the United Kingdom”.
„ Hongarije	„ „Annuaire statistique Hongrois”.
„ Italië	„ „Annuario statistico Italiano”.
„ Japan	„ „Résumé statistique de l’Empire du Japon”.
„ Nederland	„ „Statistiek der Spaar- en Leenbanken”.
„ Noorwegen	„ „Norges Sparebanker”.
„ Oostenrijk	„ „Statistik der Sparkassen in den im Reichsrate vertretenen Königreichen und Ländern”.
„ Pruisen	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für den Preussischen Staat”. saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Rumenië	uit: „Annuaire statistique de la Roumanie”.
„ Rusland	„ „Annuaire statistique de la Russie”.
„ Saksen	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für das Königreich Sachsen”. saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Ver. Staten van N.-Amerika	uit: „Statistical Abstract of the United States”.
„ Württemberg	bevolking uit: „Statistisches Jahrbuch für das Königreich Württemberg”. saldo te goed en boekjes uit: „Statistisches Jahrbuch für das Deutsche Reich”.
„ Zweden	uit: „Statistisk Årsbok för Sverige”.
„ Zwitserland	„ „Statistisches Jahrbuch der Schweiz”.

Hierbij dient in aanmerking genomen te worden dat het gebruik dat van de spaarbanken voor belegging van gelden gemaakt wordt, mede beïnvloed wordt door de bepalingen welke daarvoor zijn vastgesteld. In het eene land is het maximum voor het saldo te goed hooger dan in het andere land, elders is dit aan geen beperking onderworpen. Ook de hoegrootheid der rente is van invloed

en de bepaling of één spaarder meer dan één spaarbankboekje mag bezitten. Door deze en dergelijke verschilpunten in de bepalingen, die voor het gebruik zijn vastgesteld, zijn de gegevens van land tot land niet zonder meer met elkander te vergelijken. Door dit verschil zullen het ook in het eene land hoofdzakelijk „kleine luyden” zijn die hun geld in de spaarbanken in bewaring geven, terwijl elders ook andere klassen der bevolking van dit Instituut gebruik zullen maken. De bovengenoemde tabel geeft dan ook meer een beeld van den omvang der bemoeiingen van de spaarbanken in de verschillende landen dan van het sparen. Immers in hoeverre nog van andere spaargelegenheid gebruik gemaakt wordt (verzekering, deposito's), dan wel aanstonds effecten gekocht worden of gelden in handel en industrie belegd worden, blijkt uit deze cijfers geenszins. Het zou zeker, indien het mogelijk ware, aanbeveling verdienen, elk van deze punten nader te onderzoeken. Wat de verzekering betreft, zouden de maatschappijen eene splitsing moeten maken van hunne verzekerden naar de nationaliteiten met vermelding van de gestorte premiën en het verzekerd bedrag.

De herleiding der vreemde munten in de Nederlandsche munt heeft plaats gehad overeenkomstig de tabellen voorkomende in den Post- telegraaf- en telephoongids, voor de postwissels naar het buitenland.

II. BOERENLEENBANKEN.

Van de 886 in het Algemeen Register genoemde lokale Boerenleenbanken waren op 31 December 1913 aangesloten bij de Centrale Bank te Utrecht 473 ¹⁾, bij die te Eindhoven 363 en bij die te Alkmaar 36, samen 872.

Bij de Centrale Bank te Utrecht waren op 31 December 1913 aangesloten de locale banken te:

Aalten, Aar (Ter), Achlum, Akersloot, Akmarijp, Alphen, Alkemade, Almen, Ameland, Amerongen, Amstelveen, Andijk, Anerveen, Angerloo, Anjum, Annaland (St.), Anna-Paulowna, Apeldoorn, Apelkanaal (Ter), Appelscha, Appingedam, Arnhem, Asperen, Avenhorn, Azewijn, Baarn, Babberich, Baflo, Bakhuizen, Balk, Barendrecht, Barneveld ¹⁾, Barsingerhorn, Bathmen, Bedum, Beek, Beekbergen, Beemster, Beerta, Beets, Beilen, Bellingwolde, Benedenkniipe, Bennekom, Bergambacht, Berkel en Rodenrijs, Berkhout I, Berkhout II, Beverwijk, Blaricum, Blauwhuis, Blijham, Bodegraven, Bodegravensche-Meije, den Bommel, Boornbergum, Borculo, Borger, Borgsweer, Borne, Boschkapelle, Boskoop, Bourtange, Bovensmilde, Boijl, Bredevoort, Breedenbroek, Breukelen, Broek in Waterland, Broek op Langendijk, Brummen, Buinen, Buinerveen, Bunschoten, den Burg, Burgerbrug, Burgwerd, Bussum, Buurmalsen, Clinge, Cloese, Colmschate, Cubaard, Dalen, Dalerveen, Dalfsen, Dedemsvaart, Deinum, Delden, Delft, Diemen, Dinxperlo, Dirkshorn, Dirksland, Dodewaard, Doniaga, Donkerbroek, Doornspijk, Dragster-Compagnie, Dreischor, Driel, Duiven, Dwingelo, Edam, Eelde, Eemnes, Eerbeek, Elden, Elkerzee, Elst, Emmen, Emmer-Compascuum, Enkhuizen, Epe, Erica, Etten, Exloo, Ezinge, Farmsum, Fijnaart, Franeker, Gasselternijveen, Geldermalsen, Genemuiden, Gerkesklooster, Giessen-

¹⁾ In het verslag van de Coöperatieve Centrale Raiffeisenbank te Utrecht wordt vermeld dat op 31 December 1913 het aantal aangesloten banken 475 bedraagt. Aangezien echter de Banken te Barneveld en Leeuwarden niet het karakter van een boerenleenbank dragen, zijn zij niet in het Algemeen Register vermeld.

dam, Giessen-Nieuwkerk, Goor, Gorinchem, Gorssel, Gouda, Gouderak, Graauw, 's-Graveland, 's-Gravenhage, 's-Gravenzande, Groot-Amers, Groot-Schermer, Grijskerk, Grijskerke, Haaksbergen, Haamstede, Haarlemmermeer, Haarzuilens, Hardenberg (Ambt-), Haren, Harmelen, Harreveld, Haskerhorne, Hattem, Hazerswoude, Heeg, Heerde, 's-Heerenberg, Heer-Hugowaard, Heino, Heke-lingen, Hellendoorn, Hengelo (G.), Hengelo (Ov.), Hengstdijk, Herkingen, Herwen en Aerdt, Herwijnen, Hillegom, Hoedekenskerke, Hollandsche-Veld, Holten, Holwierde, Hommerts, Hoogersmilde, Hooge-veen, Hoogwoud, Houten, Huizen (N.-H.), Hulst, Hylaard, St. Jan-Steen, Kapelle, Jisp, Jorwerd, Jubbega, Jutphaas, Kamerik, Kamperveen, Katwijk a/d. Rijn, Katwijk aan Zee, Klaaswaal, Klooster-veen, Kloosterzande, Knollendam, Koedijk, Koegras, Koekange, Koewacht, Kollum, Kortezwaag, Koudekerke, Koudum, Krabbendijke, de Krim, Kruiningen, Kwadijk, Lamswaarde, Landsmeer, Langezwaag, Langweer, Laren (G.), Laren (N.-H.), Leek (de), Leens, Leiden, Leiderdorp, Lekkerkerk, Leeuwarden ¹⁾, Leeuwarden (N.K.), Leeuwarden (O.Z.K.), Leusden, Lichtenvoorde, de Lier (Kom), de Lier e. a., Linschoten, Lippenhuizen, Lisse, Loenen (Veluwe), Loosdrecht, Lopik, Loppersum, Losser, Luinjeberd, Maarssen, Maasland, Makkum, Markelo, Maurik, Meeden, de Meern, Menaldum, Meppel, Middellie, Middelstum, Midsland, Mussel, Molénaarsgraaf, Monnikendam, Monster, Moordrecht, Musselkanaal, Naaldwijk, Nederhorst den Berg, Netterden, Nibbixwoud, Nieuwbeerta, Nieuw-Dordrecht, Nieuwenhoorn, Nieuwe-Niedorp, Nieuwendam, Nieuwe-Pekela, Nieuwerkerk a/d. IJssel, Nieuwe-Schans, Nieuwleusen, Nieuw-Namen, Nieuwolda, Nieuw-Weerdinge, Noordbroek, Noorddijk, Noordeloos, Noorden, Noordijk bij Neede, Noordscharwoude, Noordwijk, Noordwijkerhout, Norg, Nunspeet, Nijbroek, Odoorn, Oene, Oldeboorn, Oldeholtpa, Oldehove, Oldenbroek, Ommen (Ambt), Ooltgens-straat, Oostburg, Oosterend, Oosterhesselen, Oostermeer, Oosterzee, Oosthuizen, Oostvoorne, Oostwoud, Oranjedorp, Ossensisse, Oud-Beijerland, Ouddorp, Oudega, Oudehorne, Oudendijk, Oudenhoorn, Oudenrijn, Oude-Pekela, Ouderkerk a/d. Amstel, Ouderkerk a/d. IJssel, Oude-Tonge, Oude-Wetering, Oudkarspel, Ouwerkerk, St. Pancras, Papendrecht, Peize, Pernis, Petten, Pieterburen, Poederoijen, Pijnacker, Rectum—Ypelo, Rheden, Ridderkerk, Ried, Rijswijk (N.-B.), Rijswijk (Z.-H.), Rockanje, Roden, Roelofarendsveen, Rolde, Roodhuis, Roordahuizum, Roswinkel, Rotterdam (Charlois), Rotter-dam II, Rottevalle, Rozenburg, Ruurlo, Sassenheim, Schagen, Schagerbrug, Schalkwijk, Schellinkhout, Schermerhorn, Scherpenzeel, Schildwolde, Schoorl, Schoterland, Silvolde, Sijbekarspel, Sint-Nicolaasga, Sleen, Sloten I (N.-H.), Sloten II (N.-H.), Sloten (Fr.), Sloterdijk, Smilde, Soest, Sommelsdijk, Spanbroek, Spankeren, Spijk, Spijkenisse, Stad a/h. Haringvliet, Stadskanaal, Stavenisse, Steenderen, Steenderen-Drempt, Steenwijkerwold, Stolwijk, Stompwijk, Stoppeldijk, Stoutenburg, Strijen, Ter-breggen, Ter Neuzen, Terwispe, Tholen, Tijnje, Tzum, Uitgeest, Uithoorn, Uithuizen, Uithuizer-meeden, Ulft, Ureterp, Ursem, Usquert, Utrecht, Utrecht en Achttienhoven, Vaassen, Varsseveld, Veendam, Veenendaal, Vinkeveen, Vierpolders, Vlaardingen, Vlagtwedde, Vollenhove (Ambt), Voor-burg, Voorhout, Voorschoten, Voorst, Vorden, Vries, Vroomshoop, Waddinxveen, Warffum, Warga, Warmenhuizen, Warmond, Warns, Warnswerd, Wartena, Wassenaar, Wateringen, Waverveen, Wedde, Weerdinge, Wekerom, Wemeldinge, Werkendam, Werkhoven, Wervershoof, Westerblokker, Westerbork, Westebroek, Westerland, Westervoort, Westwoud, Westzaan, Wezep, Wieringen, Wieuwerd, Wilsum, Winkel, Winsum (Fr.), Winsum (Gr.), Winterswijk, Wirdum, Witmarsum, Woldendorp, Woltersum, Wommels, Workum, Wormer, Wouderberg, Woudsend, Wouw, Wijdenes, Wijdewormer, Wijk aan Zee en Duin, Wijk bij Duurstede, Wijnbergen, Wijnjeterp, Wijster, Yerseke, IJzerlo, Zaandam, 't Zandt, Zeddam, Zelhem, Zevenaar, Zevenhuizen, Zoeterwoude, Zuid-Barge, Zuiddorpe, Zuidhorn, Zuidland, Zuidlaren, Zuid-Scharwoude, Zuidwolde (Gr.), Zuidwolde (Dr.), Zunderdorp, Zutphen, Zwaag, Zwaagdijk, Zweeloo, Zwolle (Groenlo) en Zwijndrecht.

¹⁾ Zie noot bladz. 14.

Bij de Centrale Bank te Eindhoven waren op 31 December 1913 aangesloten de lokale banken te:

Aardenburg, Aarle-Rixtel, Abcoude, Acht, Afferden (G.), Afferden (L.), Albergen, Alphen, Altforst, America, Ammerzoden, Appeltern, Arcen, Asten, Axel, Baardwijk, Baarlo, Baexem, Barendrecht, Barger-Compascuum, Batenburg, Beegden, Beek (L.), Beers, Beesd, Beesel, Belfeld, Bemmeler, Berg a. d. Maas, Bergen (L.), Bergen op Zoom, Berg en Terblijt, Bergeijk, Bergeijk 't Hof, Berghuizen, Berkel (N.-B.), Berkel (Z.-H.), Berlicum, Best, Beugen, Bladel, Bleiswijk, Blerick, Blitterswijk, Bocholtz, Boekel, Boerhaar, Borkel, Born, Bornerbroek, Boskoop, Boxmeer, Boxtel, Breda, Budel, Buggenum, Bunde, Caberg, Cadier en Keer, Coevorden, Cuijk, Dalmsholte, Denekamp, Deurne, Didam, Dieden, Dinther, Dongen, Donk, Dreumel, Drunen, Duizel, Dungen (den), Dussen, Echt, Eckelrade, Eede, Eerde, Eersel, Eysden, Eijs-Wittem, Ell, Elsloo, Epen-Wittem, Etten, Fijnaart, Gaanderen, Gassel, St. Geertruidenberg, Geesteren, Geffen, Geldrop, Gellicum, Gendringen, Gendt, Ginneken, Goirle, Grathem, Grevenbicht, Groesbeek, Gronsveld, Grootebroek, Grubbenvorst, Haaren, Haarle, Haarsteeg, Haastrecht, Haelen, Halsteren, Haps, Haren, Hatert, Heel, Heer, Heesch, Heeten, Heeze, Heino, Helden (dorp), Hengelo (G.), Herkenbosch, Hernen, Herpt, Herten, Het Schijf, Heumen, Herveld, Heijen, Heijthuizen, Hoensbroek, Hoeven, Hoonhorst, Horn, Horssen, Horst, Hout (den), Houthem, Houtrakpolder, Huisseling, Hulsberg, Hunsel, Ittervoort, Kaatsheuvel, Kerk-Driel, Kerkrade, Kessel, Kethel, Keijenburg, Klimmen, Koningsbosch, Lage-Mierde, Lage-Zwaluwe, Langenboom, Langeveen, Lattrop, Ledeacker, Leende, Leeuwen, Leidschendam, Leveroy, Liempde, Lierop, Lieshout, Liessel, Linne, Lith, Lithoyen, Loon op Zand, Lopik, Lottum, Luiksgestel, Lutte (de), Lutterade, Maasbommel, Maasbracht, Maasbree, Maashees, Maasniel, Made, Malden, Maren, Margraten, Mariaheide, Mechelen (G.), Mechelen-Wittem, Meerlo, Meerssen, Megeen, Melick, Meeterik, Meijel, Mheer, Middelaar, Mierlo-Hout, Milheeze, Mill, Moergestel, Mook, Montfoort, Montfort, Munstersche-Veld, Mijdrecht, Naaldwijk, Nederweert, Neer, Neerasselt, Neerbosch en Hees, Neeritter, Neerkant, Nieuwenhagen, Nieuwkuik, Nieuw-Schoonebeek, Nieuwstadt, Nistelrode, Noordbroek, Nootdorp, Notter en Zuna, Nuenen, Nuth, Nijmegen, St. Odiliënberg, St. Oedenrode, Oeffelt, Oegstgeest, Oerle, Ohé en Laak, Oirlo, Oisterwijk, Oldemarkt, Olst, Oostburg, Oosteind, Oosterhout, Ootmarsum, Oploo, Ospel, Ossendrecht, Ottersum, Oudenbosch, Oude-Tonghe, Oudewater, Overasselt, Overloon, Overschie, Oyen, Panningen, Pey-Echt, St. Pieter, Poeldijk, Posterholt, Princenhage, Puijijk, Pijnacker, Raalte, Reek, Reeuwijk, Reusel, Reuver, Reijmerstok, Roggel, Roosendaal, Rosmalen, Rossum, Rucphen, Rijkevoort, Rijen, Rijsbergen, Rijswijk (Z.-H.), Sambeek, Schaesberg, Schayk, Schalkhaar, Schelle, Schimmert, Schinnen, Schin op Geulle, Schinveld, Schipluiden, Schoten, Schijndel, Sevenum, Simpelveld, Slagharen, Someren, Son, Spaarnwoude, Spaubeek, Sprundel, Standdaarbuiten, Steenbergen, Steenwijkerwold, Steggerda, Stein, Stevénswert, Stramproy, Stratum, Strijp, Susteren, Swalmen, Teteringen, Thorn, Tilburg, Tongelre, Tubbergen, Tungalroy, Twello, Ubach over Worms, Ubachsberg, Uden, Udenhout, Ulestraten, Valburg, Valkenswaard, Varik, Vasse, Veghel, Velden, Veldhoven, Velp (N.-B.), Venlo, Venray, Vierlingsbeek, Vinkel, Vlierden, Vlodrop, Vlijmen, Voerendaal, Volkel, Vorstenbosch, Vortum, Vucht, Vijlen, Wagenberg, Wamel, Wanroy, Wanssum, Waspik, Weerselo, Weert, Wehl, Well, Wessems, Westdorpe, Westerhoven, Weurt, Wilré (Oud-Vroenhoven), Winssen, Wintelre, Woensel, Wolvega, Wijchen, Wijlre, Wijnandsrade, IJsselmuiden, IJsselstein, IJzendijke, Zeeland, Zesgehuchten, Zevenbergschenhoek, Zuid-Beijerland, Zundert, Zwolle en Zijtaart.

Bij de Centrale Bank te Alkmaar waren op 31 December 1913 aangesloten de lokale banken te:

Akersloot, Alkmaar, Anna-Paulowna, Assendelft, Beemster, Bennebroek, Bergen (N.H.), Bovenkarspel, Castricum, Driehuizen-Velzen, Egmond-Binnen, Haarlem, Harenkarspel, Heemskerk, Heemstede, Heer-Hugowaard, Heiloo, Hoogwoud, IJpendam, Limmen, Loosduinen, Lutjebroek, Medemblik, Noord-Scharwoude, Obdam, Oosterblokker, Opperdoes, de Rijk, Schagen, Spierdijk, Uitgeest, Warmenhuizen, Westerblokker, Wognum, 't Zandt en Zuid-Scharwoude.

De Balans op 31 December 1913 der Coöperatieve Centrale te *Utrecht* luidde:

14.

Balansrekening op 31 December 1913.

Actieven.

Aandeelhouders	f	520 950,—
Beleering (uitgezet geld)	"	2 520 000,—
Jan Blijdesteijn en Zoon	"	103 445,08
Rotterdamsche Bankvereniging	"	3 894,80
Bank van Huydecoper en van Dielen	"	1 297,86
Incasso-Bank	"	12 876,15
Utrechtsche Bank	"	1 026,43
Effecten	"	489 490,20
Effecten ter belegging van de		
Reserve	f	80 330,50
Onverschenen Coupons in 1913	"	312,25
		80 692,75
Kantoorgebouw Drift 13	"	23 208,585
Interest nog te vorderen	"	3 018,53
Kassa	"	1 559,885
Meubilair	"	4 727,035
Voorschotten in Rekening-Courant	"	2 752 131,65
Wissels	"	4 205,63
	f	6 529 355,185

Passieven.

Crediteuren	f	543,69
Kapitaal 1e aandeel	"	244 000,—
" 2e "	"	131 500,—
" 3e "	"	72 500,—
" 4e "	"	43 500,—
" 5e "	"	26 500,—
" 6e "	"	14 500,—
" 7e "	"	7 500,—
" 8e "	"	500,—
" 9e "	"	500,—
" 10e "	"	500,—
" 11e " en meer	"	10 000,—
Reserve	"	82 467,995
Deposito (opgenomen geld) in Rekening-		
Courant	"	5 838 518,765
Winstsaldo	"	6 324,735
	f	6 529 355,185

De Winst- en Verliesrekening over 1913 luidde:

15.

Winst- en Verliesrekening over 1913.

Verliezen.

Bestuur	f	1 200,—
Rechtsgeleerd Ambtenaar	"	1 200,—
" " voor contrôle	"	425,—
Administratie	"	8 416,16
Inspectie	"	12 168,755
Kosten bedoeld bij art. 18 en 23 der statuten	"	806,32
Accountantskosten (per resto)	"	500,—
Pensioenbijdrage ten laste der Centrale Bank	"	1 843,44
Exploitatie van het gebouw en het kantoor	"	1 109,615
Algemeene onkosten	"	8 145,215
Recherches (hypotheekkantoren)	"	842,845
Materieel	"	2 991,285
Effecten (koersverlies)	"	13 087,07
Verlies op een vals bankbiljet	"	50,—
" " Gebouw Boothstraat 14	"	3 120,—
Winstsaldo	"	6 324,735
	f	62 210,44

Winsten.

Interest	f	44 863,97
Betaling bij toetreding	"	180,—
Rijkssubsidie	"	3 400,—
Jaarlijksche bijdrage der aangesloten banken,		
ingevolge art. 7 der Statuten	"	13 761,47

f 62 210,44

De Winst- en Verliesrekening sluit dit jaar met een bedrag van	f 6 324,73 ^s
Voorgesteld wordt daarvan:	
Af te schrijven op de rekening „Meubilair”	f 727,63 ^s
en op de rekening kantoorgebouw Drift 13	„ 1 208,58 ^s
	„ 1 936,22
Zoodat overblijft een bedrag van	f 4 388,51 ^s
Hiervan moet in het reservefonds worden gestort:	
volgens art. 7 sub <i>b</i> der Statuten, de gelden die de leden bij hunne toetreding	
betalen	„ 180,—
	Blijft f 4 208,51 ^s

en voorts dit bedrag, overeenkomstig art. 40 der Statuten, in het reservefonds te storten, dat daardoor zal stijgen tot f 86 856,51.

De Balans op 31 December 1913 der Coöperatieve Centrale te *Eindhoven* luidde:

16.

Balansrekening op 31 December 1913.

Actieven.		Passieven.	
Aandeelhouders (voor nog te storten)	f 717 030,76	Kapitaal	f 726 000,—
Kassa	„ 35 544,62 ^s	Boerenleenbanken	„ 6 817 342,35
Coupons en losbare stukken	„ 32 481,23	Diverse Crediteuren	„ 162 575,49
Effectenfondsen	„ 3 031 054,54	Gemeente Bergen (L.)	„ 10 000,—
Hypotheken	„ 502 678,56	Nederlandsche Bank	„ 146 268,47
Gebouwen	„ 79 586,21	Effecten-Deposanten	„ 212 380,—
Meubilair	„ 4 724,57	Reserve-Gebouwen	„ 6 160,46
Prolongatiën	„ 13 000,—	Onkosten (voor nog te betalen)	„ 964,73
Leeningen met onderpand	„ 359 400,01	Renterekening (voor loopende rente)	„ 1 037,19
Gemeenten	„ 224 800,—		
Diverse Debiteuren	„ 653 156,12		
Boerenleenbanken	„ 2 145 299,75		
Effecten-Leendepôt	„ 212 380,—		
Twentsche Bankvereniging B. W. Blijden-			
stein & Co.	„ 21 827,30		
Renterekening (voor loopende rente)	„ 20 897,90		
Rijkssubsidie 1913 (nog te ontvangen)	„ 2 500,—		
Onkosten (nog te ontvangen)	„ 1 331,07		
Wissels	„ 14 000,—		
Nadeelig Saldo	„ 11 036,04 ^s		
	f 8 082 728,69		f 8 082 728,69

De Winst- en Verliesrekening over 1913 luidde:

17. Winst- en Verliesrekening 1913.		Winsten.	
Verliezen.			
Onkostenrekening (voor het saldo)	f 19 995,20 ⁵	Renterekening (voor het saldo)	f 50 119,37 ⁵
Effectenfonds (voor koersverschil)	" 104 526,75	Provisierekening	" 2 829,12 ⁵
Bijdrage pensioenfonds	" 945,—	Rijkssubsidie	" 2 500,—
Safehuur	" 40,—	Uitkeering Noordbrabantsche Bank	" 6,38
		Boete Algemeene Vergadering	" 95,—
		Safehuur	" 70,—
		Reservefonds voor afboeking	" 58 851,03
		Verlies	" 11 036,04 ⁵
	f 125 506,95 ⁵		f 125 506,95 ⁵

Door voortdurende verlaging der effecten-koersen, heeft er over 1913 op het effectenbezit een afschrijving plaats gehad van f 104 526,75; dientengevolge bleef er na afboeking van de geheele reserve, nog een verliessaldo van f 11 036,04⁵.

De Balans op 31 December 1913 der Coöperatieve Centrale Christelijke Boerenleenbank te *Alkmaar* luidde:

18. Balansrekening op 31 December 1913.		Passieven.	
Actieven.			
Kassa	f 8 634,03 ⁵	Aangesloten Banken (depôt)	f 296 881,63 ⁵
Aangesloten Banken (voorschot)	" 233 199,50	" " (vasten termijn)	" 45 008,—
Effecten	" 442 710,09	Crediteuren	" 1 829,90
Rente Effecten t/o	" 3 246,10	Brandverzekering	" 654,39
Debiteuren	" 1 516,77 ⁵	„De Boerenbond”	" 70,21
Veeverzekering	" 4 332,31	Beleening o/g.	" 322 000,—
Belegd Reservefonds	" 2 392,—	Nederlandsche Bank, Rekening-Courant	" 105 000,—
Deposito	" 3 000,—	" " Disconto	" 51 000,—
Hypotheken	" 10 100,—	Stortingen Banken	" 1 850,—
Verlies 1913	" 17 743,67	" Vereenigingen	" 100,—
	f 726 924,48	Reserve	" 2 530,29 ⁵
			f 726 924,48

De Winst- en Verliesrekening over 1913 luidde:

19. Winst- en Verliesrekening over 1913.		Winsten.	
Verliezen.			
Afschrijving op Effecten	f 19 931,76	Transportassurantie	f 78,12
Presentiegelden	" 275,—	Rijkssubsidie	" 500,—
Onkosten	" 742,83	Uittreding Banken	" 25,—
Salarissen	" 1 441,50	Rente	" 3 508,62
Inspectie	" 133,67	Provisie	" 669,35
	f 22 524,76	Verlies	" 17 743,67
			f 22 524,76

Voor wat het bedrijf der Centraalbanken aangaat, ontleenen we aan haar verslagen over 1913, dat bij die te Utrecht aan het einde van het jaar *f* 5 888 518,76^s in deposito was en *f* 2 752 131,65 aan voorschotten uitstond.

Voor zoover de belegde gelden niet dienden om voorschotten te geven aan aangesloten banken, of in effecten waren belegd, werden zij uitgezet op Beleening tegen onderpand van effecten.

De waarde der onderpanden voor de belegde gelden overtrof steeds het uitgezette bedrag met meer dan het verplichte surplus ad 10 pCt.

Het bepaalde maximum, hetwelk aan een lid tot wederopzeggens toe werd verleend, bleef gehandhaafd op *f* 50 000,— en werd, indien daarvoor termen aanwezig waren, verhoogd tot een maximum van *f* 70 000,— gedurende een bepaald tijdsverloop of tot een bepaalden datum en steeds tot wederopzeggens toe. Waar zulks noodig bleek, werden deze credieten opnieuw vastgesteld.

Het ten vorigen jare met machtiging van de individueele leden van den Raad van Toezicht aan een lid toegestane maximum crediet van *f* 100 000,— bleef ongewijzigd.

De rente in Rekening-Courant bedroeg:

a. 3,25 pCt. 'sjaars, door de Centrale Bank te vergoeden voor alle stortingen van — en te berekenen voor alle betalingen aan de locale banken, zoolang deze van de Centrale Bank te vorderen hadden;

b. 4,25 pCt. 'sjaars, door de Centrale Bank te berekenen voor alle betalingen aan — en te vergoeden voor alle stortingen door locale banken, zoolang deze bij de Centrale Bank in voorschot waren.

Provisie, porti en assuratiekosten of eenig percentage van de door de locale Banken gemaakte winsten, werden niet in rekening gebracht.

De bank genoot over 1913 een rijkssubsidie van *f* 3 400,—.

De Coöperatieve Centrale te Eindhoven zag het aantal lokale banken, dat zich bij haar aangesloten heeft, met 19 toenemen, dientengevolge bedroeg dit aantal aan het einde van 1913, 363.

Het kapitaal bedroeg op 1 Januari 1913 *f* 692 000,—

Het vermeerdeerde in den loop van het jaar, door toetreding van 19 locale banken, met „ 38 000,—

f 730 000,—

Doch verminderde door de afrekening met de in 1912 uitgetreden Boerenleenbanken van Oirschot en 's-Heerenhoek met „ 4 000,—

zoodat het kapitaal op 31 December 1913 bedroeg *f* 726 000,—

Op de 363 aandeelen ad *f* 2 000,—, is gestort 1 pCt. of *f* 7 260,—

bijgeschreven uit de winst van vorige jaren „ 1 725,83

f 8 985,83

en terugbetaald aan Oirschot en 's-Heerenhoek „ 16,59

„ 8 969,24

zoodat het ongestorte aandeelen-kapitaal bedraagt *f* 717 030,76

In 1913 werd, evenals in voorafgaande boekjaren, een rente berekend van 3,25 en 3,75 pCt. resp. voor Crediteuren en Debiteuren.

De bank genoot over 1913 een rijkssubsidie van *f* 2 500,—.

Bij de Coöperatieve Centrale Christelijke Boerenleenbank te Alkmaar was op 31 December 1913 f 296 881,68½ in deposito, terwijl f 233 199,50 aan voorschotten uitstond.

De Credieten voor de verschillende banken gingen de f 50 000,— niet te boven.

De rente voor deposito's voor onbepaalden tijd bleef het geheele dienstjaar 3,25 pCt., terwijl de rente van sommen voor een jaar vast werd bepaald op ½ pCt. meer dan de in gebruik zijnde rente voor gewone deposito's.

De rente van voorschotten aan de Banken bleef het geheele dienstjaar 4½ pCt. plus ¼ pCt. provisie.

De bank genoot een rijkssubsidie van f 500,—.

Voor den jaargang 1913 zijn gegevens ontvangen van 883 Boerenleenbanken, terwijl dit aantal voor den vorigen jaargang 830 was.

Van 2 nieuw opgerichte Boerenleenbanken, die het vorige jaar reeds in het Algemeen Register voorkwamen, doch eerst in 1913 in werking zijn getreden, zijn opgaven ingekomen; n.l. de banken te:

Boijl (gemeente Weststellingwerf) en Bourtange (gem. Vlagtwedde).

Voorts hebben 52 in den loop van 1913 opgerichte Boerenleenbanken opgaven ingezonden; n.l. de banken te:

Borkel, Duizel, Hoeven, Lage Mierde (gemeente H. en L. Mierde), Vinkel (gem. Nuland), het Schijf (gem. Rucphen), Batenburg, Wekerom (gem. Ede), Nunspeet (gem. Ermelo), Gendringen, Mechelen (gem. Gendringen), Almen (gem. Gorssel), Herwijnen, Laren (Geld.), Ruurlo, Asperen, Zuid-Beijerland, Boskoop, Hekelingen, Herkingen, Oegstgeest, Pernis, Vierpolders, Bennebroek, Sloten (N.-H.), Winkel, Wijdewormer, St. Annaland, Ter Neuzen, Ouwerkerk, Utrecht, Loosdrecht, Lopik, Rottevalle (gem. Achtkarspelen), Wanswerd (gem. Ferwerderadeel), Haskerhorne (gem. Haskerland), Oudehorne (gem. Schoterland), Oostermeer (gem. Tietjerksteradeel), Oldeboorn (gem. Utingeradeel), Bornerbroek (gem. Borne), Colmschate (gem. Diepenveen), Heino, Heino, Tubbergen, Beerta, Meeden, Nieuwe-Schans, Noordbroek, Oude-Pekela, Blijham (gem. Wedde), Koningsbosch (gem. Echt) en Houthem.

De Boerenleenbank te Nieuwe-Pekela, die dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voorkomt, kon wegens den korten duur van haar bestaan nog geen opgaven verstrekken.

De banken te 's-Heerenhoek en te Leeuwarden komen dit jaar niet meer in het Algemeen Register voor.

Ook voor de Boerenleenbanken volgt hier een Overzicht, dat een vergelijking toelaat tusschen de werkzaamheid dezer banken in 1912 en die in 1913; evenals bij de Spaarbanken zijn, ter bevordering van eene juiste vergelijking, alle instellingen buiten rekening gelaten, die niet in beide jaren opgaven verstrekt hebben, voor zoover opheffing of oprichting niet de oorzaak daarvan was.

De Inleggersrekening vertoont voor:

20. Aantal en bedrag der inlagen en uitbetalingen.	1912.	1913.	Toeneming sedert 1912 in percenten.
	830 banken.	883 banken.	
Aantal inlagen gedurende het boekjaar	110 078	133 359	21,15
„ terugbetalingen gedurende het boekjaar	60 658	72 920	20,21
„ boekjes op het einde van het boekjaar in omloop	99 152	112 976	13,94
Bedrag van het tegoed der inleggers aan het begin van het boekjaar	f 37 536 959	1) f 44 912 652	19,65
„ der inlagen gedurende het boekjaar (zonder rente)	33 779 411	38 157 579	12,96
„ „ aan inleggers toegekende rente	1 208 921	1 428 578	18,17
„ „ uitbetalingen (uitbetaalde rente inbegrepen)	27 623 341	32 316 237	16,99
„ van het tegoed der inleggers, reute inbegrepen, op het einde van het boekjaar	1) 44 901 950	52 182 567	16,21

Uit de Voorschottenrekening blijkt:

21. Aantal en bedrag der voorschotten en terugbetalingen.	1912.	1913.	Toeneming sedert 1912 in percenten.
	830 banken.	883 banken.	
Aantal voorschotten nog loopend aan het begin van het boekjaar	26 182	31 307	19,57
„ „ verleend gedurende het boekjaar	14 591	15 696	7,57
„ „ afgelost „ „ „	8 583	10 028	16,84
„ „ nog loopend op het einde van het boekjaar	35 983	41 704	15,90
Bedrag der voorschotten nog loopend aan het begin van het boekjaar	f 20 314 451	1) f 25 157 876	23,84
„ „ „ verleend gedurende het boekjaar	12 724 614	15 817 228	24,80
„ „ „ afgelost door leeners gedurende het boekjaar	7 890 555	9 581 792	21,43
„ „ „ „ „ borgen „ „ „	3 413	12 394	263,14
„ „ „ afgeschreven wegens oninbaarheid gedurende het boekjaar.	130	—	—
„ „ „ nog loopend op het einde van het boekjaar	1) 25 144 966	31 880 917	24,80

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen vindt zijn oorsprong in fouten, die, in vorige opgaven van de Boerenleenbanken, ontvangen, voorkwamen en, hoewel verbetering voor den betreffenden jaargang, ondanks met de besturen der instellingen gevoerde correspondentie, onmogelijk bleek, thans hersteld zijn.

inlichtingen gaven, hoe de gelden der Boerenleenbanken door deze belegd waren, welk aandeel elk der groepen van belegging in het geheel had en de toe-, resp. afneming van een en ander van 1912 op 1913.

24. Aard der beleggingen.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1912 in percenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	819 instellingen.	873 instellingen.			
Staatsschuld ten laste van Nederland	f —	f —	—	—	—
„ „ „ „ andere landen	11 670	18 149	0,02	0,03	55,52
Schuldbrieven ten laste van { in Nederland	832 052	864 138	1,77	1,54	3,56
publiekrechtelijke lichamen { „ andere landen	44 157	—	0,09	—	—
Aandeelen:					
binnenlandsche	238 063	248 555	0,51	0,43	2,31
buitenlandsche	28 421	92 252	0,06	0,04	— 21,71
Obligatiën en pandbrieven:					
binnenlandsche	449 680	588 392	0,95	1,05	30,85
buitenlandsche	46 929	64 083	0,10	0,11	36,55
Hypotheken	219 352	254 070	0,47	0,45	15,33
Prolongatiën	38 438	35 996	0,08	0,06	— 6,35
Belegging van anderen aard	45 048 804	53 985 987	95,59	95,90	19,84
Onroerende goederen	170 272	217 235	0,36	0,39	27,53
Totaal	f 47 127 833	f 56 293 357	100,—	100,—	19,45

Wat de gekweekte rente betreft, bleek het bij de eenvoudige wijze van boekhouding, door de Boerenleenbanken gevoerd, niet doenlijk deze naar dezelfde groepen, ook voor effecten, te verdeelen; voor de hoofdgroepen van beleggingswijzen geeft tabel 25 intusschen een overzicht:

25. Bedrag der renten gekweekt uit:	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1912 in percenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	819 instellingen.	873 instellingen.			
Effecten	f 60 238	f 69 972	3,56	3,38	16,16
Hypotheken	13 420	3 341	0,79	0,16	— 75,10
Prolongatie	12 752	2 381	0,75	0,12	— 81,33
Voorschotten	1 017 032	1 285 906	60,00	62,20	26,43
Anderen hoofde	588 600	702 455	34,72	33,98	19,34
Huren van onroerende goederen	3 090	3 280	0,18	0,16	6,15
Totaal	f 1 695 162	f 2 067 335	100,—	100,—	21,06

Voor de Winst- en Verliesrekening zijn voor 1913 van 876 banken gegevens ingekomen, tegen 825 in 1912. Uit den Verzamelstaat blijkt, dat de baten en lasten bij de voor de vergelijking tusschen beide jaren in aanmerking komende Boerenleenbanken en haar procentische samenstellingen zijn geweest als in de beide hiervolgende tabellen 26 en 27 aangetoond wordt:

26.	B A T E N.				
	In totaal.		In procenten.		Toe-, resp. afneming sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
821 instellingen.	876 instellingen.				
Renten van effecten, hypotheke, enz.	f 1 694 906	f 2 068 265	93,45	93,68	22,03
Huren van onroerende goederen	3 850	3 280	0,21	0,15	— 14,81
Waardevermeerdering van effecten bij verkoop of balans	101	830	0,01	0,04	721,78
Baten uit anderen hoofde	114 784	135 529	6,33	6,13	18,07
Totaal der baten	f 1 813 641	f 2 207 904	100,—	100,—	21,74

27.	L A S T E N.				
	In totaal.		In procenten.		Toeneming sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
821 instellingen.	876 instellingen.				
Bedrag der aan spaarders toegekende rente	f 1 196 608	f 1 413 643	73,17	70,88	18,14
Renten van opgenomen kapitalen	172 263	244 078	10,53	12,24	41,69
Administratiekosten	138 272	151 883	8,46	7,62	9,84
Waardevermindering van effecten bij verkoop of balans	19 612	36 216	1,20	1,81	84,66
Bedrag van het verlies op voorschotten wegens oninbaarheid afgeschreven	130	—	0,01	—	—
Overige lasten	108 405	148 551	6,63	7,45	37,03
Totaal der lasten	f 1 635 290	f 1 994 371	100,—	100,—	21,96

Hoe de aantallen spaarboekjes, bij de Boerenleenbanken in omloop aan het einde van het jaar, naar de grootte van het bedrag verdeeld waren, blijkt uit de volgende tabel, welke tevens doet zien de percentsgewijze verdeling dier boekjes naar de grootte van het tegoed en de toeneming der aantallen boekjes, in procenten, in elke groep sedert 1912.

28.	In totaal.		In procenten.		Toeneming sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	773 instellingen.	823 instellingen.			
Boekjes met een tegoed:					
van beneden f 10,—	15 420	17 127	18,55	18,00	11,07
van f 10,— tot beneden „ 100,—	22 896	26 314	27,55	27,66	14,98
„ „ 100,— „ „ „ 1 000,—	32 826	38 019	39,50	39,96	15,82
„ „ 1 000,— en hooger	11 966	13 632	14,40	14,38	14,34
Totaal	83 108	95 142	100,—	100,—	14,48

Ten slotte geeft tabel 29 een overzicht van de aantallen der verleende voorschotten, de verdeling dezer in percenten naar de grootte van het bedrag en de toeneming sedert 1912.

29.	In totaal.		In percenten.		Toeneming sedert 1912 in percenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	830 instellingen.	883 instellingen.			
Voorschotten verleend:					
Aantal leden op het einde van het boekjaar . . .	74 652	84 138	—	—	12,71
	758 instellingen.	811 instellingen.	1912.	1913.	Toe-, resp. afneming sedert 1912 in percenten.
Beneden f 50,—	464	491	3,46	3,36	5,82
van f 50,— tot beneden „ 100,—	1 210	999	9,03	6,83	— 17,44
„ „ 100,— „ „ „ 200,—	2 514	2 431	18,76	16,62	— 3,30
„ „ 200,— „ „ „ 300,—	1 913	2 152	14,28	14,71	12,49
„ „ 300,— „ „ „ 500,—	2 076	2 202	15,49	15,06	6,07
„ „ 500,— „ „ „ 1000,—	2 379	2 662	17,76	18,20	11,90
„ „ 1000,— en hooger	2 843	3 689	21,22	25,22	29,76
Totaal	13 399	14 626	100,—	100,—	9,16

III. SPAARKASSEN.

Voor den jaargang 1913 zijn, evenals vorig jaar, van 28 Spaarkassen gegevens ontvangen.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de Spaarkas van de R.-K. Werkliedenvereniging te *Zeist*, die in 1912 wel meewerkte.

Van de Spaarkas van den R.-K. Volksbond te *'s-Gravenhage*, die vorig jaar geen opgaven ingezonden heeft, zijn daarentegen voor 1913 wel gegevens ingekomen.

Voorts is de Spaarkas, onderafdeeling van den R.-K. Volksbond te *Veur*, dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register vermeld, doch heeft geen opgaven verstrekt.

De R.-K. Spaarkas te *Almelo* komt dit jaar niet meer in het Algemeen Register voor.

30. Deelnemers en deelnemingen.	1912.	1913.	Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in percenten.
	28 instellingen.	28 instellingen.	
Aantal deelnemers gedurende het boekjaar	2 794	2 728	— 2,86
„ stortingen „ „ „	76 930	73 119	— 4,95
Bedrag van het tegoed der inleggers aan het einde van het vorig boekjaar.	f 461 501	f ¹⁾ 502 027	8,08
„ der inlagen.	251 774	252 872	0,44
„ „ rente en premien	16 273	17 835	9,60
„ „ uitbetalingen (in geld)	229 070	232 047	1,30
„ „ „ (in natura)	3 756	4 289	14,19
„ van het tegoed der inleggers aan het einde van het boekjaar . . .	1) 499 723	536 398	7,34

De staatjes 31 en 32 geven een overzicht van de Winst- en Verliesrekening betreffende de jaren 1912 en 1913. In 1913 werden voor deze rekening door 22 instellingen gegevens ingezonden, tegen 21 in 1912.

31. B A T E N.	In totaal.		In percenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in percenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	20 instellingen.	20 instellingen.			
Rente van belegde gelden	f 14 082	f 14 932	83,70	85,47	6,04
Giften en bijdragen van anderen	751	727	4,46	4,16	— 3,20
Inkomsten uit bezittingen	1 588	1 639	9,41	9,67	6,70
Andere baten.	408	122	2,43	0,70	— 70,10
Totaal	f 16 824	f 17 470	100,—	100,—	3,84

32. L A S T E N.	In totaal.		In percenten		Toeneming sedert 1912 in percenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	20 instellingen.	20 instellingen.			
Bedrag der aan inleggers toegerekende rente en premie.	f 11 738	f 12 487	66,75	65,06	6,38
Administratiekosten	2 068	2 149	11,76	11,20	3,92
Andere lasten.	3 778	4 556	21,49	23,74	20,59
Totaal	f 17 584	f 16 192	100,—	100,—	9,14

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen, vindt zijn oorsprong in ten vorigen jare foutief gedane opgave.

IV. HULPBANKEN.

Voor den jaargang 1913 zijn, evenals vorig jaar, van 82 instellingen gegevens ingekomen.

De volgende 2 Hulpbanken, die voor 1912 geen inlichtingen hadden ingezonden, hebben daarentegen voor 1913 wel gegevens verstrekt:

Fonds tegen den Woeker te *Groningen*;
Groninger Voorschotbank te *Groningen*.

Niet ingekomen zijn de opgaven van de navolgende 3 instellingen, die in 1912 wel meewerkten:

Vereeniging „Israëlitisch Hulpfonds” te *Arnhem*;
Hulpbank van het Departement Oudshoorn der Maatschappij tot Nut van 't Algemeen te *Oudshoorn*;
Afdeling Groningen van den Bond van Orde door Hervorming te *Groningen*.

Van de volgende 12 Hulpbanken, die dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voorkomen, zijn geen opgaven ingekomen:

Credietvereeniging „de Hanzebank” te *Oud- en Nieuw-Gastel*;
Credietbank „de Hanzebank” te *Rijen* (gemeente Gilze en Rijen);
Credietbank „de Hanzebank” te *Gilze* (gemeente Gilze en Rijen);
Credietbank „de Hanzebank” te *Oirschot*;
Coöperatieve Middenstandscredietbank te *Zutphen*;
Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Schoonhoven*;
Coöperatieve Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Amsterdam*;
Spaar- en Voorschotbank „Boaz” te *Utrecht*;
Middenstands-Credietbank „Hanzebank” te *Utrecht*;
Middenstands-Credietbank „de Hanzebank” te *Borne*;
Coöperatieve Middenstands-Credietbank te *Stad-Hardenberg*;
Credietbank „de Hanzebank” te *Ootmarsum*.

Van de Coöperatieve Middenstands-Credietbank te *Zeist*, die dit jaar voor het eerst in het Algemeen Register voorkomt, zijn opgaven ingekomen.

Voorts komen de navolgende 4 Banken niet meer in het Algemeen Register voor:

Spaar-, Inleg- en Voorschotbank van *Eibergen*, Neede e. o. te *Eibergen*;
Coöperatieve Voorschot- en Spaarbank te *Oosterwolde* (gemeente Ooststellingwerf);
Nutsvoorschotbank „Vredewold” te *Leek*;
Nuts Crediet- en Spaarbank „de Volksbank” te *Winschoten*.

Het volgende staatje geeft een overzicht van de aantallen voorschotten:

33. Aantal voorschotten.	1912.	1913.	Toe-, respectievelijk afnemings sedert 1912 in procenten.
	73 instellingen.	74 instellingen.	
Gevraagd	12 593	12 228	— 2,90
Geweigerd	1 890	1 750	— 7,41
Verleend	10 703	10 478	— 2,10
In den aanvang van het jaar nog loopend	13 704	14 007	2,21
Gedurende het jaar geheel afgelost of afgeschreven	10 458	10 495	0,35
Op het einde van het jaar nog loopend	13 949	13 990	0,29

Tabel 34 geeft een overzicht van de bedragen der voorschotten, alle berekend zonder rente.

34. Bedrag der Voorschotten.	1912.	1913.	Toe-, respect. afnemings sedert 1912 in procenten.
	79 instellingen.	80 instellingen.	
In het begin van het jaar nog loopend	f 5 446 892	1) f 5 850 218	7,40
Gedurende het jaar verleend	3 969 920	4 238 153	6,76
Door leeners terugbetaald	3 498 938	3 994 721	14,17
„ borgen „	62 434	56 925	— 8,82
Afgeschreven wegens oninbaarheid	3 620	4 499	24,28
Op het einde van het jaar nog verschuldigd . . .	1) 5 851 819	6 032 226	3,08

Door het volgende staatje wordt aangeduid, hoeveel van het op voorschotten afgeschreven bedrag per f 1000,— door leeners en borgen is terugbetaald en hoeveel als oninbaar op de voorschotten afgeschreven is, met de verhoudingsgetallen dier bedragen in de beide jaren.

35.	1912.	1913.	Toe-, respect. afnemings sedert 1912 in procenten.
Door leeners is terugbetaald	f 981,47	f 982,86	0,35
„ borgen „ „	17,51	14,03	— 19,87
Wegens oninbaarheid is afgeschreven	1,02	1,11	8,82

Niet door alle Hulpbanken zijn voor de Kapitaalrekening en die van Winst en Verlies gegevens verstrekt: in 1912 resp. door 65 en 58, in 1913 resp. door 64 en 59 instellingen.

De beide volgende staatjes geven een blik op de Actieven en Passieven der Hulpbanken op het einde van het jaar.

36. ACTIEVEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemings sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	61 instellingen.	62 instellingen.			
Door deelnemers verschuldigd (zonder rente) . . .	f 5 450 263	f 5 596 908	86,26	86,22	2,69
Onroerende eigendommen	85 439	88 697	1,35	1,29	— 2,04
Gelden in kas	92 359	127 908	1,46	1,97	38,48
Effecten en andere waarden	534 548	532 539	8,47	8,21	— 0,38
Overige debiteuren	155 557	150 145	2,46	2,31	— 3,48
Totaal	f 6 318 166	f 6 491 192	100,—	100,—	2,74

1) Het verschil tusschen deze beide bedragen, vindt zijn oorsprong in ten vorigen jare foutief gedane opgave.

37. PASSIEVEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
Aan aandeelhouders verschuldigd	f 1 688 097	f 1 952 373	26,72	30,08	15,66
Eigen kapitaal of reserve	454 432	488 373	7,19	7,52	7,47
Kapitaal bij derden opgenomen	3 182 512	2 972 812	50,37	45,80	— 6,59
Overige crediteuren	993 125	1 077 634	15,72	16,60	8,51
Totaal	f 6 318 166	f 6 491 192	100,—	100,—	2,74

Tabellen 38 en 39 geven een overzicht van de Baten en Lasten, volgens de Winst- en Verliesrekening.

38. B A T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	56 instellingen.	57 instellingen.			
Renten van voorschotten	f 274 391	f 309 216	84,35	84,79	12,69
Boeten	1 417	1 352	0,44	0,37	— 4,59
Inkomsten van bezittingen	18 188	20 623	5,59	5,66	13,39
Giften en bijdragen	8 898	10 471	2,74	2,87	17,68
Baten uit anderen hoofde	22 389	23 009	6,88	6,31	2,77
Totaal	f 326 283	f 364 671	100,—	100,—	12,11

39. L A S T E N.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemingsedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
Renten van opgenomen kapitaal	f 141 155	f 153 838	62,30	63,02	8,99
Restitutie van rente en premie	11 717	11 639	5,17	4,77	— 0,87
Administratiekosten	59 676	61 777	26,34	25,31	4,52
Afschrijving wegens oninbaarheid	3 267	4 098	1,44	1,68	25,44
Andere lasten	10 750	12 743	4,75	5,22	18,54
Totaal	f 226 565	f 244 095	100,—	100,—	7,74

Voorts blijken uit de Kapitaal- en de Winst- en Verliesrekening de volgende Passieven:

40. PASSIEVEN.	1912.	1913.	Toe-, resp. afnemingsedert 1912 in procenten.
Kapitaal aan de banken toebehoorend	f 454 432	f 488 373	7,47
Bedrag der winst	98 718	120 577	22,14
Waarvan uitgekeerd of nog uit te keeren aan aandeelhouders	36 173	55 736	54,08
Netto bedrag der winst	62 545	64 841	3,67
" " " " in procenten	13,76	13,28	— 3,49

De in 1912 en 1913 verleende voorschotten waren naar de grootte der bedragen als volgt verdeeld :

41. Voorschotten in bedragen.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	73 instellingen.	74 instellingen.			
Beneden f 25,—	649	630	5,90	5,92	— 2,93
Van f 25,— tot beneden f 100,—	3 642	3 533	33,14	33,21	— 2,99
„ „ 100,— „ „ „ 200,—	2 799	2 696	25,47	25,34	— 3,68
„ „ 200,— „ „ „ 300,—	1 703	1 590	15,49	14,94	— 6,64
„ „ 300,— „ „ „ 500,—	938	872	8,53	8,20	— 7,04
„ „ 500,— „ „ „ 1000,—	627	634	5,71	5,96	1,12
„ „ 1000,— en hooger	633	684	5,76	6,43	8,06
Totaal	10 991	10 639	100,—	100,—	— 3 20

V. BANKEN VAN LEENING.

Voor den jaargang 1913 zijn, evenals voor den vorigen jaargang, van 17 instellingen gegevens ingekomen.

Dit onderdeel der Statistiek bepaalt zich overigens, wegens de onmogelijkheid om van de particuliere leenbanken de noodige gegevens te verkrijgen, evenals in vorige jaren, tot de gemeentelijke banken van leening, zoowel die in eigen beheer als de verpachte.

Het hier volgende staatje geeft een overzicht van de aantallen panden.

42. Aantallen panden.	1912. 17 instellingen.	1913. 17 instellingen.	Toe-, respect. afneming sedert 1912 in procenten.
Aan het begin van het jaar nog aanwezig	415 677	423 968	1,99
Gedurende het jaar beleend	2 387 927	2 355 287	— 1,37
Binnen 8 dagen gelost	1 223 871	1 206 258	— 1,44
Na langeren tijd	1 033 089	1 070 496	— 1,16
Verkocht	72 676	74 391	2,36
Aan het einde van het jaar nog aanwezig	423 968	428 110	0,98

Tabel 43 geeft een overzicht van de bedragen der Beleenersrekening.

43. Bedragen der beleeningen.	1912. 17 instellingen.	1913. 17 instellingen.	Toeneming sedert 1912 in procenten.
Bij het begin van het jaar op de panden nog verschuldigd (zonder rente)	f 2 279 277	f 2 334 433	4,61
Gedurende het jaar op de panden voorgeschoten	9 649 911	10 046 378	4,11
Bedrag der aflossingen (zonder rente).	9 268 460	9 592 491	3,50
„ „ voorschotten op gedurende het jaar verkochte panden	276 290	300 969	8,93
Op het einde van het jaar nog op de panden verschuldigd (zonder rente)	2 384 433	2 537 354	6,41

De beide volgende staatjes geven een overzicht van de Actieven en Passieven op het einde van het boekjaar, volgens de Kapitaalrekening, in totaal en in procenten.

44. ACTIEVEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1912 in procenten.
	1912.	1910.	1912.	1913.	
	17 instellingen.	17 instellingen.			
Bedrag van het aan het einde van het jaar op de panden nog verschuldigde	f 2 384 438	f 2 537 354	70,50	72,—	6,41
Onroerende eigendommen	533 382	533 819	15,77	15 29	1,02
Gelden in kas	200 323	156 446	5,92	4,44	— 21,90
Effecten en andere waarden	59 428	43 925	1,76	1,25	— 26,09
Overige debiteuren	204 417	247 617	6,05	7,02	21,13
Totaal	f 3 381 988	f 3 524 161	100,—	100,—	4,20

45. PASSIEVEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
Eigen kapitaal der banken	f 1 312 500	f 1 312 460	38,81	37,24	—
Kapitaal bij derden opgenomen	1 919 991	1 978 641	56,77	56,15	3,05
Saldo der beschikbare overschotten	37 797	37 965	1,12	1,03	0,44
Overige crediteuren	111 700	195 095	3,30	5,53	74,66
Totaal	f 3 381 988	f 3 524 161	100,—	100,—	4,20

Tabellen 46 en 47 geven een blik op de Baten en Lasten, volgens de Winst- en Verliesrekening.

46. BATEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afneming sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
	17 instellingen.	17 instellingen.			
Renten van panden	f 328 767	f 339 668	69,36	66,98	3,32
Opgelden en terugbetaalde waarborgrechten	18 792	21 407	3,96	4,22	13,92
Aan de banken vervallen overschotten	17 236	19 127	3,64	3,77	10,97
Inkomsten van bezittingen	9 320	10 339	1,97	2,04	10,93
Terugontvangen van administratiekosten	18 337	18 046	3,87	3,56	— 1,59
Andere baten	81 542	98 552	17,20	19,43	20,86
Totaal	f 473 994	f 507 139	100,—	100,—	6,99

47. LASTEN.	In totaal.		In procenten.		Toe-, respect. afnemng sedert 1912 in procenten.
	1912.	1913.	1912.	1913.	
Renten van kapitalen	f 88 611	f 96 534	19,07	18,01	8,94
Administratiekosten	321 017	319 748	69,08	59,65	— 0,40
Betaalde waarborgrechten	2 254	2 705	0,49	0,51	20,01
Tekorten na verkooping	5 531	5 426	1,19	1,01	— 1,90
Vergoeding op vermiste of beschadigde panden . .	111	190	0,02	0,04	71,17
Andere lasten	47 168	111 409	10,15	20,78	136,20
Totaal	f 464 692	f 536 012	100,—	100,—	15,35

Wat de Verkoopingenrekening aangaat, zij hier opgemerkt, dat in dezen jaargang wederom evenals in den voorgaanden, sedert 1899, niet alleen opgenomen zijn de verkooping van panden, wier opbrengst een tekort of een overschot lieten, maar ook de verkooping van panden, welke opbrengst het voorschot met rente en onkosten juist dekten en die dus noch een overschot, noch een tekort lieten.

Het hier volgende staatje geeft een overzicht van de verkooping:

48. VERKOOPINGEN.	Panden welke verkoop een overschot lieten.			Panden welke verkoop een tekort lieten.			Panden welke verkoop noch een tekort noch een overschot lieten.		
	1912.	1913.	Toe-, respect. afnemng sedert 1912 in procenten.	1912.	1913.	Toe-, respect. afnemng sedert 1912 in procenten.	1912.	1913.	Toeneming sedert 1912 in procenten.
Bedrag der verleende voorschotten	f 203 210	f 222 506	9,50	f 30 291	f 31 955	5,49	f 42 890	f 47 417	10,55
Bedrag der verschuldigde rente	17 770	19 085	7,40	2 804	3 012	7,42	3 509	3 769	7,41
Betaalde waarborgrechten e. a. uitgaven bij den verkoop	4 193	4 545	8,39	524	346	— 33,97	691	781	13,02
Ten bate der banken komende opgelden . .	13 549	14 630	7,98	1 185	1 375	16,03	2 667	2 952	10,69
Opbrengst van den verkoop	280 343	302 423	7,88	26 667	27 643	3,66	46 775	51 595	10,30
Door koopers betaalde opgelden en waarborg- rechten	16 119	17 616	9,29	1 523	1 588	4,34	2 975	3 324	11,73
Andere ontvangsten bij den verkoop . . .	246	139	— 43,50	—	—	—	—	—	—
Bedrag der beschikbare overschotten . . .	57 986	59 412	2,46	—	—	—	—	—	—
Bedrag der tekorten	—	—	—	6,615	7 456	12,71	—	—	—

Tabel 49 geeft een overzicht van de bedragen, voorgeschoten op de panden, die in de jaren 1912 en 1913 verkocht werden, en van de opbrengst dier verkochte panden.

49. Gedurende het jaar verkochte panden.	Bedrag der op de panden verleende voorschotten.			Opbrengst der panden.		
	1912.	1913.	Toeneming sedert 1912 in procenten.	1912.	1913.	Toeneming sedert 1912 in procenten.
Van welke opbrengst een deel voor de leeners beschikbaar bleef . . .	f 203 210	f 222 506	9,50	f 280 343	f 302 423	7,88
Welke opbrengst niet voldoende is geweest om de schuld der leeners te delgen	30 291	31 955	5,49	26 667	27 643	3,66
Welke opbrengst voldoende is geweest om de schuld der leeners te delgen, doch geen beschikbaar overschot liet.	42 890	47 417	10,55	46 775	51 595	10,30
Totaal	f 276 391	f 301 878	9,22	f 353 785	f 381 661	7,88

Ten slotte geeft onderstaand tabelletje een overzicht van de Overschottenrekening.

50. Overschottenrekening.	1912.	1913.	Toeneming sedert 1912 in procenten.
	17 instellingen.	17 instellingen.	
Saldo der beschikbare overschotten aan het begin van het jaar.	f 34 105	f 37 797	10,83
Bedrag der beschikbare overschotten na gedurende het jaar gehouden verkooping	57 986	59 412	2,46
In den loop van het jaar uitbetaalde beschikbare overschotten.	37 061	40 117	8,25
In den loop van het jaar bij de bank vervallen overschotten .	17 233	19 127	10,99
Saldo der beschikbare overschotten aan het einde van het jaar.	37 797	37 965	0,44

